

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Revisionspliktens avskaffande -

**Vad karakteriserar de bolag som väljer att ha revisor fast de har
möjlighet att avstå?**

Kandidatuppsats i företagsekonomi

Extern redovisning
Höstterminen 2013

Handledare: Märta Hammarström

Författare: Richard Posth - 851107
Jakob Westergård - 830816

Förord

Vi vill härmed tacka vår handledare Märta Hammarström samt andra personer i vår närhet som bistått oss med idéer och kloka synpunkter. Vi vill också tacka Anders Boman vid Institutionen för nationalekonomi med statistik vid Göteborgs Universitet samt kundtjänsten på Retriever Business.

Ni har alla hjälpt oss!

Göteborg, januari 2014

Richard Posth

Jakob Westergård

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Externredovisning, Kandidatuppsats, HT 13**

Författare: Richard Posth och Jakob Westergård
Handledare: Märta Hammarström

Titel: Revisionspliktens avskaffande – Vad karaktäriserar de bolag som väljer att ha revisor fast de har möjlighet att avstå?

Bakgrund och problem: Revisionsplikten för små aktiebolag är avskaffad sedan den 1 november 2010. Av alla bolag som startat efter det datumet, och som omfattas av frivillig revisionsplikt, så väljer fortfarande ca 25 % att ha revisor. Därmed finns en oklarhet i varför fortfarande vart fjärde bolag väljer att ha revisor.

Syfte: Syftet med studien är att kartlägga vad som karaktäriserar de mikroföretag som bildats efter revisionspliktens avskaffande och som trots detta väljer att efterfråga revision.

Avgränsningar: Studien är begränsad till de aktiebolag som enligt ABL inte omfattas av revisionsplikt. Vidare avgränsas studien till de bolag som, förutom ovanstående, är startade under perioden 1 november 2010 till 1 maj 2012. Studien avgränsas, utöver detta, till bolag som omsätter max 6 miljoner kronor, har en maximal balansomslutning om 3 miljoner kronor samt maximalt 6 stycken anställda.

Metod: Studien är av kvantitativ art och är en totalundersökning. Genom att formulera hypoteser som är grundade på tidigare forskning undersöks sedan om dessa hypoteser kan accepteras eller förkastas utifrån vår empiri. Hypoteserna består i om bolags val av revision kan sättas i samband med olika typer av faktorer/nyckeltal.

Resultat och slutsatser: Vi har funnit statistiskt säkerställda samband mellan valet av revision och sex av åtta undersökta faktorer. Valet av revision kan sättas i samband med bolagets storlek samt med faktorerna kapitalstruktur, aktiekapitalets storlek, antal styrelseledamöter i bolagets styrelse samt branschtillhörighet. Inget statistiskt samband kunde påvisas i faktorerna likviditet samt antalet anställda.

Förslag till fortsatt forskning: Studien har konstaterat vilka samband som finns och tänkbara orsaker till dessa samband har diskuterats. P.g.a. studiens omfattning har inga djupgående analyser kunnat genomföras av var och en av de undersökta faktorerna. Därför är ett förslag till fortsatt forskning att m.h.a. kvalitativa studier utreda orsakerna till de påvisade sambanden.

Nyckelord: Revision, revisor, revisionsplikt, revisionspliktens avskaffande, omsättning, balansomslutning, kapitalstruktur, likviditet, branschtillhörighet, aktiekapital.

Förklaringar och Definitioner

Mikroföretag: Vi definierar mikroföretag som de aktiebolag som har maximalt 3 stycken anställda, omsätter maximalt 3 mkr samt har en balansomslutning som uppgår till maximalt 1,5 mkr och därmed undantas av revisionsplikten. Ett av dessa gränsvärden kan överskridas kontinuerligt medan fler än ett gränsvärde endast kan överskridas under ett räkenskapsår per tvåårsperiod för att bolaget fortsatt ska kunna undantas från revisionsplikten. Denna definition av mikroföretag skiljer sig från t.ex. EU-rättens definition. Vissa studier kan ha andra kriterier för att definiera mikroföretag.

Särskild vinstutdelningsbegränsning: Aktiebolag som tidigare bedrivits i offentlig regi, t.ex. hälso- och sjukvårdsföretag, kan drivas med särskild vinstutdelningsbegränsning för att säkerställa att en viss del av vinsten stannar i företaget och inte delas ut till ägarna.

ABL: Aktiebolagslagen
ÅRL: Årsredovisningslagen
BRÅ: Brottsförebyggande Rådet
Apportegendom: Egendom som kan tillföras som aktiekapital istället för pengar.

Definitioner av använda faktorer

<i>Faktor</i>	<i>Definition</i>
Omsättning	Definieras som total omsättning i tkr.
Balansomslutning	Definieras som totala tillgångar i tkr.
Anställda	Definieras som antalet heltidsanställningar.
Likviditet	Mäts i procent. Har beräknats av Retriever enligt följande formel: $(\text{Summa omsättningstillgångar} - \text{Summa varulager}) / \text{Summa kortfristiga skulder} * 100$
Kapitalstruktur	Definieras som skuldsättningsgrad och mäts i "ggr". Har beräknats av Retriever enligt följande formel: $(\text{Summa avsättningar} + \text{Summa kortfristiga skulder} + \text{Summa långfristiga skulder} + (\text{Summa obeskattade reserver} * 0.28)) / (\text{Summa eget kapital} + (\text{Summa obeskattade reserver} * 0.72))$
Styrelseledamöter	Definieras som antalet ledamöter i bolagets styrelse.
Aktiekapital	Definieras som det totala insatta aktiekapitalet i tkr.
Bransch	Definieras som branschnamn enligt SNI (2007).

Innehållsförteckning

Förord	II
Sammanfattning	III
Förklaringar och Definitioner	IV
Definitioner av använda faktorer	IV
Innehållsförteckning	V
Tabellförteckning	VI
Figurförteckning	VI
1 Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Syfte	4
1.4 Problemfrågeställning	4
1.5 Avgränsningar	4
2 Metod	6
2.1 Vetenskaplig metod	6
2.2 Deduktiv forskningsansats	6
2.3 Vetenskapligt synsätt	7
2.4 Urval	7
2.5 Datainsamling	7
2.6 Validitet	8
2.7 Reliabilitet	9
2.7.1 <i>Bortfallsanalys</i>	9
2.8 Statistiska tester	9
2.8.1 <i>T-test</i>	10
2.8.2 <i>Chi-två-test</i>	11
2.8.3 <i>Pearsons korrelationstest</i>	11
2.9 Litteratursökning	11
2.10 Källkritik	11
3 Referensram	13
3.1 Revisionens syfte och utförande	13
3.2 Intressentmodellen	14
3.3 Agent-teori	14
3.4 Bolagets storlek i förhållande till efterfrågan av revision	15
3.5 Bolagets likviditet i förhållande till efterfrågan av revision	16
3.6 Bolagets kapitalstruktur och val av revision	17
3.7 Antal styrelseledamöter betydelse för val av revision	18
3.8 Aktiekapitalets betydelse för val av revision	20
3.9 Bolagets branschtillhörighet och efterfrågan av revision	21
4 Resultat & Analys	22
4.1 Introduktion till resultat och analys	22
4.1.1 <i>Korrelationstabell</i>	22
4.2 Omsättning	23
4.3 Balansomslutning	25
4.4 Anställda	26

4.5	Likviditet	28
4.6	Kapitalstruktur	29
4.7	Styrelseledamöter	30
4.8	Aktiekapital	32
4.9	Bransch	33
5	Slutsats	36
5.1	Finns det ett samband mellan mikroföretags val av revision och deras storlek?	36
5.2	Vilka faktorer har ett samband med mikroföretags efterfrågan av revision?	36
5.3	Förslag till fortsatt forskning	37
	Källförteckning	38
	Bilaga 1	42

Tabellförteckning

Tabell 1:	Förteckning över exporterad bolagsdata	8
Tabell 2:	Korrelationstabell	23
Tabell 3:	Resultat av t-test för omsättning	23
Tabell 4:	Frekvenstabell omsättning	24
Tabell 5:	Resultat av t-test för balansomslutning	25
Tabell 6:	Frekvenstabell, balansomslutning	26
Tabell 7:	Resultat av t-test för antal anställda	27
Tabell 8:	Frekvenstabell för antal anställda	27
Tabell 9:	Resultat av t-test för likviditet	28
Tabell 10:	Resultat av t-test för skuldsättningsgrad	29
Tabell 11:	Resultat av t-test för antal styrelseledamöter	30
Tabell 12:	Frekvenstabell för antal styrelseledamöter	31
Tabell 13:	Resultat av t-test för aktiekapital	32
Tabell 14:	Frekvenstabell för aktiekapital	32
Tabell 15:	Bransch där andelen med revision är större än förväntat	33
Tabell 16:	Bransch där andelen med revision är mindre än förväntat	33
Tabell 17:	Chi-två-test för branschtillhörighet	35

Figurförteckning

Figur 1:	Intressentmodellen	14
----------	--------------------	----

1 Inledning

I detta kapitel redogör vi för bakgrund samt problemdiskussion. Det resulterar i ett syfte som operationaliseras i våra forskningsfrågor. Kapitlet avslutas med de avgränsningar vi satt upp för studien.

1.1 Bakgrund

Sedan år 1895 har revision för aktiebolag varit lagstadgad i Sverige. Detta för att skydda företagets intressenter och i synnerhet bolagets investerare. (Utredning om revisorer och revision 2008) Lagen krävde dock inte att revisorn vare sig var godkänd eller auktoriserad och inte heller att den hade en oberoende ställning gentemot bolaget. (Carrington 2010) År 1975 föreslogs det att allmän revisionsplikt skulle införas i Sverige, dock möttes förslaget av kritik. Dels saknades den nödvändiga mängden kvalificerade revisorer, dels fastslog en utredning att förslaget skulle medföra orimliga kostnader för de minsta företagen. (Svanström 2008) Brottsförebyggande Rådet befann sig i opposition mot utredningens förslag och menade å sin sida att det är just de små aktiebolagen med små aktiekapital som är mest involverade i ekonomisk brottslighet. (Svanström 2008) Först år 1983, då det fanns tillräckligt med kvalificerade revisorer, krävdes i lag en oberoende godkänd eller auktoriserad revisor i samtliga svenska aktiebolag. Detta för att bekämpa ekonomisk brottslighet men också som ett hjälpmedel för ägarna att kunna uppmärksamma ekonomiska problem i bolaget. (Thorell & Norberg 2005)

Den 1 november 2010 avskaffades revisionsplikten för de minsta aktiebolagen i Sverige. Avskaffandet kom som ett resultat av den statliga utredningen *Utredning om revisorer och revision* (2008) som regeringen tillsatte år 2006. Under denna tid var Sverige och Malta de enda länder i EU som hade revisionsplikt för alla aktiebolag. Norge, Finland och Danmark var några av länderna i Europa som under 2000-talet avskaffat revisionsplikten för de minsta aktiebolagen. Avskaffandet innebar att revisionsplikten enbart skulle gälla för bolag som överskred två eller fler av nedanstående gränsvärden under två bokslutsår i följd:

- högst 3 miljoner i nettoomsättning
- högst 1,5 miljoner i balansomslutning
- högst 3 stycken anställda

Då lagändringen genomfördes omfattade den 72 % av alla aktiebolag i Sverige. Den totala kostnadsbesparingen för vart och ett av dessa bolag skulle enligt propositionens beräkningar uppgå till ca 17 000 kronor per år. (Justitiedepartementet 2009) Enligt Svenskt Näringsliv uppgår revisionstjänsternas kostnad till ca 15 000 kronor, varav 5000 kronor skulle vara kostnader för rådgivning. Därmed skulle kostnadsbesparingen enbart uppgå till ca 10 000 kronor enligt deras beräkning. (Thorell & Norberg 2005) Det är svårt att få fram en exakt genomsnittlig kostnadsbesparing som den slopade revisionsplikten har inneburit för de minsta aktiebolagen som avstått från revision. Enligt de två ovanstående beräkningarna bör den dock befinna sig i spannet mellan 10 000 och 17 000 kronor årligen för ett mikroföretag.

Avskaffandet av revisionsplikten var ett led i den förenklingsprocess som antogs av Europeiska Rådet i mars 2007. Förenklingsprocessen skulle syfta till att minska de administrativa kostnaderna med 25 % för företagen i EU:s medlemsländer. Kostnadsreduktionen skulle uppnås senast år 2012. (Utredning om revisorer och revision 2008)

Enligt EU:s fjärde bolagsdirektiv har var och en av medlemsstaterna möjlighet att befria vissa bolag från revisionsplikten. De maximala gränsvärdena som länderna, enligt EU, kan ge dispens ifrån är följande (Utredning om revisorer och revision 2008):

- nettoomsättning: 7 300 000 euro
- balansomsättning: 3 650 000 euro
- medelantalet under räkenskapsåret anställda: 50 st.

År 2009, då den svenska propositionen skrevs, utnyttjade samtliga av EU:s medlemsstater undantagen i varierande omfattning bortsett från Malta och Sverige. Revisionsfrihet anses också vara viktigt för den fria marknaden och för främjandet av konkurrens på lika villkor inom EU. Bl.a. har länderna England, Nederländerna, Tyskland och Österrike valt att använda EU:s maximala gränsvärden för revisionsplikt. (Justitiedepartementet 2009)

Revisionspliktens funktion i Sverige har debatterats flitigt under framförallt 2000-talet. Debattens kärna har utgjorts av huruvida revisionen är relevant i förhållande till dess kostnad samt att man bör underlätta för småföretagare. (Halling 2005) Farhågorna har bl.a. varit att risken att skattefel ökar samt ökad ekonomisk brottslighet. Trots detta har ett antal utredningar (Utredning om revisorer och revision 2008; Thorell & Norberg 2005) pekat på att det är inte är motiverat för de minsta bolagen att omfattas av ett revisorstvång. Debatten har också berört vilka gränsvärden som ska gälla för revisionsfrihet. Vissa menade att en användning av EU:s maximala gränsvärden var ett för stort steg att ta medan andra menade att det var korrekt. (Andréasson 2008; Broberg 2010)

Av de aktiebolag som startade efter lagens ikraftträdande den 1 november 2010 har ca 75 % av dem valt att avstå revisor. Motsvarande siffra hos bolag bildade före lagens ikraftträdande är ca 25 %. (Bolagsverket 2012) Att inte omfattas av revisionsplikten kräver en aktiv handling genom att beslut fattas om detta på bolagsstämman, detta ska sedan registreras hos Bolagsverket. (Bolagsverket 2013a)

Det finns ett flertal studier som behandlar ämnet "revisionspliktens avskaffande" utifrån olika synvinklar. Företrädesvis är dessa gjorda innan lagändringen trädde i kraft och var därför av spekulativ karaktär där man undersökt troliga effekter och möjliga konsekvenser av lagändringen. De bolag som startat under perioden, från lagens ikraftträdande t.o.m. år 2011, ska nu ha inkommit med minst ett årsbokslut. Det innebär att det nu finns möjlighet att utifrån bokslutsdata dra slutsatser kring dess eventuella samband med efterfrågan av revision.

1.2 Problemdiskussion

Avsikten med avskaffandet av revisionsplikt för mikroföretag var i huvudsak att minska deras administrativa börda. (Justitiedepartementet 2009) Offentlig statistik har visat att ca 75 % av de nystartade företagen väljer bort att ha revisor. Det skulle påvisa att reformen har fått ett önskat genomslag och uppnått sitt syfte. Fortfarande väljer dock ca 25 % av de nystartade bolagen att ha revisor. (Bolagsverket 2012)

Ett flertal studier har gjorts på området. Många av dessa är studentuppsatser men även publikationer från högre akademiska nivåer förekommer. Dessa berör olika aspekter av konsekvenser med en slopad revisionsplikt. Exempel på sådana aspekter är ekonomisk brottslighet, skattemässiga fel, kreditbedömningar, intressenters syn, revisorsyrkets framtid och val av revisionsbyrå. Andra studier undersöker varför bolag väljer att anlita revisor eller ej. De studier som gjorts på högre akademisk nivå är nästan uteslutande gjorda utifrån andra länders situation samt utifrån bolag vars storlek är betydligt större än de aktiebolag som

undantas från revisionsplikten i Sverige. De svenska studier som har gjorts på högre nivå är genomförda före revisionsplikten avskaffande och redogör således inte för hur situationen är utan spekulerar endast i hur det kan bli. Dessa studier fungerar däremot utmärkt för att kunna se tendenserna hos bolagen efter revisionsplikten avskaffande.

Det finns få heltäckande studier som undersöker sambandet mellan efterfrågan av revision samt faktorer som indikerar bolagens storlek samt deras finansiella ställning hos svenska aktiebolag som undantas revisionsplikten. År 2011 skrevs en studentuppsats där aktiebolag med registreringsdatum under de sista två månaderna år 2010 var i fokus, d.v.s. efter lagens ikraftträdande. Syftet var dels att kartlägga hur stor andel av de nyregistrerade företagen som valde att ha revisor trots möjligheten att kunna avstå och dels att kartlägga vilka faktorer som föranledde detta val. (Carlsson & Pellkvist 2011) Vid tidpunkten för studiens genomförande fanns ingen bokslutsinformation för de berörda bolagen att tillgå. Därför var datamängden begränsad och studien behandlade enbart faktorer som rörde bolagets storlek (bl.a. aktiekapital), bolagsstruktur (bl.a. antal styrelseledamöter i bolaget som även var verksamma i andra bolag) och bolaget i förhållande till omvärlden (bransch).

Tobias Svanströms, lektor vid Umeå Universitet, publicerade år 2008 sin doktorsavhandling *Revision och rådgivning - efterfrågan, kvalitet och oberoende*. Avhandlingen undersöker hur små och mellanstora företag efterfrågar revision och rådgivningstjänster. Studien genomfördes innan revisionsplikten hade avskaffats. Han studerar hur dessa företag förhåller sig till revision om de skulle undantas revisionsplikten. I undersökningen har han både intervjuat företagare, gjort enkätstudier samt granskat bolagens årsredovisningar. Han undersöker bl.a. vilken betydelse branschtillhörighet och bolagens storlek skulle ha för valet av revision. (Svanström 2008)

Holmström och Westin skrev år 2012 en magisteruppsats vid Umeå universitet som går djupare in på företagets syn på revision. I deras studie som är av kvantitativ art med kompletterande intervjuer undersöker de enbart aktiebolag i Västerbotten. Studien är därmed geografiskt begränsad, till skillnad från vår studie. I studien undersöks bl.a. huruvida det finns ett samband mellan val av revision och bolagens storlek mätt i olika faktorer. (Holmström & Westin 2012)

I en undersökning av Senkow, Rennie, Rennie och Wong (2001) konstateras det att ett samband mellan den upplevda nyttan av revisionstjänster i förhållande till dess kostnad existerar. Enligt studien är det sannolikt att desto större ett företags upplevda nytta av revisionen är i förhållande till dess kostnader desto större är sannolikheten att de väljer revision av bolagets räkenskaper.

Enligt en annan undersökning utförd av Collis (2010) så är ett av flera kännetecken för om ett bolag väljer revision eller ej beroende av omsättningens storlek. Vidare anför Collis att det kan bero på att marginalkostnaden för revision minskar när omsättningen ökar. De brittiska företag som var föremål för Collis undersökning var sådana som föll inom EG:s dåvarande gränsvärden för revisionsplikt vilka uppgick till en omsättning om maximalt 4 800 000 brittiska pund, balansslutning maximalt 2 400 000 brittiska pund samt max 50 anställda. (Collis 2010)

Då det nu har gått mer än två år sedan Carlsson & Pellkvist (2011) utförde sin studie så finns det nu en större datamängd att tillgå kring svenska mikroföretag. Med utgångspunkt i den studien har vi möjlighet att göra en totalundersökning på samtliga svenska mikroföretag. Som tidigare har nämnts har 25 % av de nystartade bolagen, enligt Bolagsverket, valt att ha revisor trots möjlighet att avstå. Utifrån den bokslutsdata som finns tillgänglig kan vi identifiera vad

som karaktäriserar de bolag som väljer att efterfråga revision av räkenskaperna trots möjligheten att avstå. Vår studie kan bidra till en ökad förståelse vad gäller exempelvis varför efterfrågan av revision eventuellt skiljer sig mellan bolag trots liknande storleksförutsättningar.

1.3 Syfte

Syftet med studien är att kartlägga vad som karaktäriserar de mikroföretag som bildats efter revisionsplikts avskaffande och som trots detta väljer att efterfråga revision.

1.4 Problemfrågeställning

- *Finns det ett samband mellan mikroföretags val av revision och deras storlek?*
- *Vilka faktorer har ett samband med mikroföretags efterfrågan av revision?*

1.5 Avgränsningar

De avgränsningar vi har gjort för studien kan liknas vid den definition vi gör för vilken population som vi avser att studera i studien. (Olsson & Sörensen 2011) Vi har avgränsat studien till att enbart behandla aktiebolag som omfattas av frivillig revision enligt Aktiebolagslagen (ABL 2005:551). Det innebär att det är privata aktiebolag som ingår i studien och inte revisionspliktiga aktiebolag såsom publika företag, finansiella företag eller företag med särskild vinstutdelningsbegränsning. (ABL 2005:551) Studien kommer inte heller att omfatta lagerbolag då dessa bolag inte är verksamma utan uteslutande grundade i syfte att säljas. (Bolagsverket 2013b)

Då syftet är att undersöka bolag som är bildade efter att revisionsplikten avskaffades har vi valt att undersöka bolag som är bildade efter den 1 november 2010. För att vara säkra på att bolagen har gjort minst ett årsbokslut har vi även avgränsat studien till att enbart undersöka företag som bildades senast den 1 maj 2012. Det innebär att vi undersöker alla de bolag som är bildade mellan dessa datum bortsett från övriga avgränsningar.

Som tidigare nämnts träder inte revisionsplikten i kraft förrän två av gränsvärdena överskrids under två räkenskapsår i följd. Det innebär i praktiken att alla aktiebolag, förutom publika bolag, finansiella bolag samt bolag med särskilda vinstutdelningsbegränsningar, som grundas har möjlighet att avstå revision. Således är inga aktiebolag revisionspliktiga under sina första två räkenskapsår. Studiens syfte gör anspråk på att undersöka de aktiebolag som även efter två räkenskapsår troligen kommer undantas av revisionsplikten. Därför har vi antagit tre kriterier för vad vi anser är bolag som troligtvis även i framtiden kommer att undantas revisionsplikt. De gränsvärden vi har konstruerat som avgränsningen för studien är följande:

- högst 6 miljoner i nettoomsättning
- högst 3 miljoner i balansomslutning
- högst 6 stycken anställda

Dessa kriterier har vi konstruerat utifrån de gränsvärden som ställs för att undantas från revisionsplikt; omsättning, balansomslutning och antal anställda. Bolag har som tidigare nämnts möjlighet att överskrida ett av gränsvärdena för revisionsplikt och ändå undantas den. Då bolag även har möjlighet att överskrida fler än ett gränsvärde under ett räkenskapsår per tvåårsperiod så kan inte dessa bolag uteslutas ur studien. Det eftersom möjligheten finns att de påföljande år understiger gränsvärdena för revisionsplikt och därmed fortsättningsvis inte omfattas av den. Genom att fördubbla gränsvärdena för revisionsplikt antar vi att bolag som

kommer att överskrida mer än ett gränsvärde under två räkenskapsår inte kommer att inkluderas i studien.

Vårt antagande gör att de bolag som överskrider dessa gränsvärden inte tillhör den population som vi syftar till att undersöka. Det finns en risk att bolag som kommer att bli revisionspliktiga har kommit med i studien. Vi bedömer dock att den andelen är så liten att den ej kan ha påverkat studiens slutliga resultat.

2 Metod

Detta kapitel inleds med en redogörelse för vald metod. Vi redogör också för hur vår datainsamling samt litteratursökning gått till och sammanfattar också vilken kritik som finns mot detta. Vi förklarar vilka statistiska tester som använts samt hur dessa fungerar. En redogörelse för studiens giltighet i form av validitet och reliabilitet ingår också i kapitlet.

2.1 Vetenskaplig metod

Studiens syfte är att finna samband mellan olika faktorer samt nyckeltal och mikroföretags val av revision. För att kunna finna detta samband lämpar sig den kvantitativa metoden väl. Den data som vi undersöker består av nyckeltal och är s.k. hårddata. (Halvorsen 1992) Som Olsson och Sörensson (2011) beskriver bör man i den kvantitativa metoden samla in data på ett objektivt sätt. Genom att samla in hårddata, d.v.s. information från årsredovisningar, uppfyller vi kravet på en objektiv datainsamling. Denna data kommer att kunna jämföras med valet av revision och en analys av sambandet kan utföras. (Olsson & Sörensson 2011)

En kvalitativ metod kännetecknas av att studera upplevelser och intryck. Genom den metoden undersöker man i större utsträckning vad saker betyder och hur människor förstår och upplever dem. (Denscombe 2000) Den här studiens syfte är inte att undersöka hur de som driver bolag upplever revisionen eller anser vilken nytta de kan ha av den och vilket val av revision de gör utifrån det.

Den kvantitativa metoden ger oss däremot större möjlighet till att kunna dra generella slutsatser i jämförelse med en kvalitativ metod, i synnerhet med tanke på den stora mängden data vi baserar studien på. (Bryman & Bell 2013) Ibland kritiseras den kvantitativa metoden för att den skulle kunna vara verklighetsfrånvärd och inte ta hänsyn till hur människor tolkar tillvaron, resultatet kan bli för statistiskt. Bryman och Bell (2013) beskriver även att den kvantitativa metoden missar aspekten av hur människor kan interagera och påverka varandra. Det skulle innebära att en kvantitativ forskning kan ge en felaktig bild av den sociala verkligheten. Kvantitativa analyser kan även få kritik för att de påstår att de är mer objektiva än de faktiskt är. (Denscombe 2009)

2.2 Deduktiv forskningsansats

Det deduktiva angreppssättet utgår ifrån en referensram som sedan appliceras på empirin. Detta genom att formulera en eller flera hypoteser, baserade på tidigare undersökningar och forskning. Dessa hypoteser ska prövas på verkligheten (empirin) för att sedan antingen acceptera eller förkasta hypoteserna. (Olsson & Sörensson 2011) Genom den deduktiva forskningsansatsen utgår man från en referensram som man provar på empirin till skillnad från den induktiva ansatsen som är teoriskapande, där man utifrån insamlad data skapar en teori. (Bryman & Bell 2013)

Efter att ha studerat den befintliga forskningen om revisionsplikt och avskaffandet av den har vi kunnat konstruera åtta hypoteser om olika faktorer som kan sättas i relation till valet som bolagen gör. På detta sätt kan vi antingen bidra med att revidera eller bekräfta den tidigare forskningens resultat. (Bryman & Bell 2013)

2.3 Vetenskapligt synsätt

Det vetenskapliga synsättet kan grovt delas in i positivism samt hermeneutik. Inom positivismen anses kunskap uppstå genom falsifiering eller verifiering av tidigare teorier. Utifrån exempelvis experiment och kvantitativa mätningar kan en objektiv sanning anläggas. Då undersökaren är en extern observatör påverkas inte undersökningsobjektet och undersökningen görs för att besvara frågan hur snarare än varför. (Björklund & Paulsson 2012)

Inom hermeneutiken anses det att observatören inte är en extern part på samma sätt som inom positivismen. Istället är undersökaren en del av det som undersöks. Till skillnad från positivismen, där man söker mönster i samhället och utifrån det anlägger en objektiv sanning, så uppnås istället kunskap genom att man tolkar och skapar förståelse för det undersökta fenomenet. (Björklund & Paulsson 2012)

I denna studie tillämpas ett positivistisk synsätt då våra resultat inte kommer att behöva tolkas på det sätt som hade varit fallet vid exempelvis en intervjustudie. Utifrån kvantitativa mätningar kommer vi istället försöka skapa en objektiv kunskap och hitta mönster i det som undersöks.

2.4 Urval

Då studien är av kvantitativ art samt att vi har haft tillgång till all empiri har vi inget behov av att göra ett urval. Studien blir en totalundersökning då hela populationen som ryms inom de avgränsningar vi har satt upp ingår i studien. (Borg & Westerlund 2012) Vi kommer att tolka vår totalundersökning som ett stickprov ur en teoretisk population. Den teoretiska populationen förklaras mer ingående under *Statistiska tester*, kap. 2.8.

2.5 Datainsamling

All data avseende de undersökta bolagen är inhämtad från databasen Retriever Business. Bolagen valdes utifrån de uppsatta avgränsningarna i (se kap. 1.5 *Avgränsningar*) och totalt föll 43 099 bolag inom ramen för dessa. Dessa exporterades till Excel för vidare bearbetning. Den information (parametrar) som valdes ut för export specificeras i tabell 1. Den data som inhämtas från Retriever grundas på företagens egna bokslut och hämtas av Retriever Business från Bolagsverket. Parametrarna "skuldsättningsgrad" samt "kassalikviditet" är framräknade av Retriever utifrån denna data (se *Förklaringar och Definitioner*), övrig data är hämtad direkt från företagens bokslut. (Retriever Business u.å.)

Vid datainsamlingen upptäcktes två väsentliga felaktigheter i Retriever Business. Dels var ett flertal bolag felaktigt kodade som "ej revisionspliktiga". Det felet åtgärdades efter kontakt med Retriever Business. Dels saknade ett antal bolag uppgift om branschtillhörighet. Detta kunde inte åtgärdas av Retriever Business då det krävs att bolagen själva uppger det vilket inte hade skett i detta fall. Bortfallet beskrivs under *Bortfallsanalys*, kap. 2.7.1.

Efter att datainsamlingen var gjord upptäcktes att en stor mängd lagerbolag hade kommit med i det insamlade materialet från Retriever Business. Att de var lagerbolag nämndes i "bristkoden" och då lagerbolag ej ska vara med i populationen exkluderades de innan vidare bearbetning i SPSS.

Tabell 1: Förteckning över exporterad bolagsdata

Parameter	Transformering
Bolagsnamn	Ej transformerad
Organisationsnr.	Ej transformerad
Revisor	Namnsättning innebär att bolaget har revisor. Omkodad till 1=JA- 2=NEJ
Antal anställda (st.)	Ej transformerad
Skuldsättningsgrad (ggr)	Ej transformerad
Omsättning (tkr)	Ej transformerad
Totala tillgångar (tkr)	Ej transformerad
Aktiekapital (tkr)	Ej transformerad
Kassalikviditet (%)	Ej transformerad
Antal styrelseledamöter (st.)	Ändrad till kvantitativ variabel genom beräkning av antalet angivna personnamn.
Bransch	Omformaterad från UC:s branschindelning till SNI 2007 (Bolagsverket).

2.6 Validitet

Validitet brukar ofta beskrivas som att man mäter det man avser att mäta, det vill säga att rätt sak mäts. (Olsson & Sörensen 2011) Vi anser att vi har en hög validitet, då våra resultat är trovärdiga och går att lita på samt att resultaten kan bekräftas. (Allwood & Erikson 2010)

Validiteten i hypoteserna om antalet styrelseledamöter samt aktiekapitalets storlek kan eventuellt ha en lägre validitet än andra undersökta hypoteser. I vår teori om *styrelseledamöter* avser vi bl.a. att undersöka om en informationsasymmetri skapar en större benägenhet att välja revision. Det är inte säkert att "antal styrelseledamöter" mäter frågan om informationsasymmetri på ett korrekt sätt, då vi inte med säkerhet kan uttala oss om styrelseledamöterna är passiva eller aktiva i bolagets löpande verksamhet. Om vi med säkerhet hade vetat hur det förhåller sig i den frågan hade validiteten varit högre. Då det hade krävts stora tidsresurser för kunna genomföra en totalundersökning på denna hypotes med exakta data har vi istället valt att utgå från välgrundade antaganden. (se mer i kap. 3.7 *Antal styrelseledamöters betydelse för val av revision*) Vad gäller aktiekapitalets storlek så har vi bl.a. haft för avsikt att mäta antalet intressenter. Vi har dock under studiens gång insett att det kan ha varit felaktigt. Vi ser det som en osäkerhet om det verkligen visar om bolaget har fler intressenter. Därmed har vi en låg validitet på den hypotesen.

Vi är medvetna om att begreppsvaliditeten under dessa hypoteser kan ha vissa brister eftersom det finns en risk att vi inte helt mäter det vi avser att mäta. De övriga faktorerna omsättning, balansomsättning, antal anställda, likviditet och skuldsättningsgrad anser vi har en hög validitet.

Den externa validiteten bedömer vi som hög. Studien är en totalundersökning och kan därmed antas vara representativ för vår teoretiska population (se kap 2.8 *Statistiska tester*). Det möjliggör att vi utifrån studien kan dra slutsatser om populationen över tid. (Bryman & Bell 2013) Möjligtvis kan det finnas brister i den externa validiteten utifrån hur vi konstruerat gränsvärdena för studiens population. En del av bolagen som är med i undersökningen kan vara sådana som kommer att bli revisionspliktiga. Vi har manuellt kontrollerat de bolag som har haft avvikande värden. Genom den översiktliga kontrollen har vi bara hittat ett fåtal bolag som överskrider mer än ett av gränsvärdena för revisionsplikt. Dock kan den mänskliga faktorn spelat in och vissa bolag som kommer att bli revisionspliktiga, efter ytterligare ett räkenskapsår, kan ha kommit med i studien. Vi utesluter inte att så har skett men om så är fallet bedömer vi att det är en så pass liten del att det inte inverkar på studiens testresultat. Det till följd av populationens stora omfattning och att de som felaktigt har inkluderats utgör en försumbar del.

2.7 Reliabilitet

Med reliabilitet avses studiens upprepningsbarhet, d.v.s. hur mycket slumpen kan påverka studiens resultat (Borg & Westerlund 2012). Vi anser att studien har hög reliabilitet utifrån ett *stabilitetsperspektiv*. Förutom att studien är en totalundersökning så har data prövats med statistiska tester för att utesluta att de eventuella skillnader vi ser beror på slump. Den data som är testad i denna totalundersökning kommer från årsredovisningar och är bestående över tid varför resultatet sannolikt skulle bli detsamma vid en upprepad undersökning. (Bryman 2011)

Då datamängden är att betrakta som mycket omfattande så finns risk att felaktigheter uppstår med minskande reliabilitet som följd då data har exporterats mellan olika databaser samt kalkylprogram. Detta kan ske då den exempelvis sorteras och kategoriseras i Excel för vidare export till statistikprogrammet SPSS. För att minimera risken för detta problem har kontinuerliga uppföljningar genom stickprov gentemot ursprungskällan (Retriever Business) gjorts.

2.7.1 Bortfallsanalys

Bortfallet kan, om det är stort, påverka reliabiliteten. I den här studien utgörs bortfallet av att uppgift om en viss faktor saknas i vårt datamaterial. Hos samtliga faktorer, bortsett från bransch, befinner sig bortfallet i intervallet 0-0,1 % vilket är att betrakta som försumbart. Bortfallet i branschfaktorn uppgår till 14,2 %. Trots detta så överstiger tillgången på data 85 % vilket är att betrakta som "utmärkt" (Bryman 2011). Reliabilitetens bedöms därför inte ha påverkats av bortfall.

2.8 Statistiska tester

De statistiska testerna som redogörs för nedan används i regel för att uttala sig om stickprov tagna från en viss population och huruvida dessa stickprov kan användas för att kunna dra slutsatser om den studerade populationen. Vår studie genomförs som en totalundersökning, d.v.s. att vi inkluderar samtliga bolag i den population vi vill undersöka. (Dahmström 2005) En aspekt är då att vi enbart utifrån beskrivande statistik, t.ex. frekvenstabeller, skulle kunna dra slutsatser eftersom det faktiskt förhåller sig på det sätt som kan utläsas ur dessa. Svagheten i metoden är att vi då inte kan generalisera våra resultat och uttala oss om t.ex.

framtiden utifrån studien. Efter överläggande med Anders Boman¹ vid *Institutionen för nationalekonomi med statistik* valde vi istället att tillämpa statistiska tester på vår insamlade data för att kunna generalisera denna. På det sättet går det att betrakta studiens data som ett stickprov taget ur en större teoretisk population.

Vi kommer att tillämpa hypotesprövningar samt korrelationstest vilka beskrivs mer ingående nedan. Den valda signifikansnivån, också benämnd p-värde, i dessa tester är 5 % (0,05). Signifikansnivån indikerar hur stor sannolikheten är att man av slump erhållit de siffror man har i ett stickprov eller en datamängd. En vanlig signifikansnivå är 5 %, den innebär att risken för att man av slump fått fram en skillnad mellan två olika grupper är 5 %. (Bryman 2011) T-testet samt chi-två-testet utförs med s.k. hypotesprövning utifrån en nollhypotes samt en alternativhypotes. Nollhypotesen är att ingen skillnad finns mellan de båda jämförda grupperna, alternativhypotesen innebär det motsatta. Om det uppmätta signifikansvärdet uppgår till 0,05 eller mindre så förkastas nollhypotesen till förmån för alternativhypotesen. Testerna påvisar (eller avfärdar) ett matematiskt samband mellan de jämförda variablerna. Ett signifikant samband är dock nödvändigtvis inte relevant varför man även bör använda andra tester, t.ex. korrelationstest. På det sättet har vi möjlighet att se om det kan finnas andra bakomliggande samband. (Borg & Westerlund 2012)

Dessa hypoteser ska inte förväxlas med de i studien uppsatta hypoteserna även om de i vissa tester sammanfaller. De statistiska testerna utfördes i SPSS.

2.8.1 T-test

Det t-test vi har nyttjat benämns i SPSS "Independent-Samples T Test". Det används då man har två stickprov eller datamängder som är oberoende av varandra. Oberoendet uppnås genom att mätvärdena i respektive grupp/stickprov inte påverkas av varandra. (Borg & Westerlund 2012) I vårt fall utgörs de båda stickproven av grupperna "Har revisor" respektive "Har ej revisor". De faktorer som testas med detta test är sådana som befinner sig på datanivån intervall- eller kvotskala. De datanivåerna kan enkelt förklaras med att det är siffror som man kan beräkna medelvärde på. Det som testas m.h.a. t-testet är om de två stickprovsmedelvärdena är så pass åtskiljda att man kan belägga att så är fallet även i populationsmedelvärdena. I vårt fall motsvaras populationsmedelvärdena av medelvärdena i vår teoretiska population. Med teoretisk population avses i vår studie främst bolag som skulle falla inom ramen för våra avgränsningar men som är startade efter den period vi undersökt. Det skulle kunna uttryckas som att vår population är ett stickprov från den teoretiska populationen, den framtida populationen. Då vi signifikanteststar våra resultat trots att vi gör en totalundersökning kan vi, som tidigare nämnts, generalisera våra resultat till den möjliga teoretiska populationen och då dra slutsatser om mikroföretag i framtiden.

Det av t-testet genererade signifikansvärdet beräknas utifrån stickprovets medelvärde, standardavvikelse, tabellvärde (t-värde) samt stickprovets storlek. T-testet kräver, beroende på stickprovets storlek, att data är relativt normalfördelad samt att populationsvarianserna är homogena. Då vårt stickprov är mycket stort har vi dock kunnat bortse från dessa kriterier. (Borg & Westerlund 2012)

¹ Anders Boman, biträdande universitetslektor vid Institutionen för nationalekonomi med statistik - Göteborgs Universitet, oanmäld träff den 28 november 2013.

2.8.2 Chi-två-test

För den data som befinner sig på datanivåerna nominal- eller ordinalskala kan inte t-testet användas. I den här studien är det faktorn ”bransch” som befinner sig på denna nivå. Istället för t-testet kan ett s.k. chi-två-test då användas. Detta test används vid oberoende mätningar där man vill signifikant testa huruvida ett stickprov kan generaliseras till den studerade populationen eller ej. Testet baseras på i vilken utsträckning de två jämförda grupperna förekommer i respektive jämförd kategori och om inga kända påverkansfaktorer finns bör andelen vara jämnt fördelad. (Borg & Westerlund 2012)

2.8.3 Pearsons korrelationstest

Med Pearsons korrelationstest mäts graden av linjärt samband mellan jämförda faktorer för att eventuellt påvisa att ett samband föreligger. Korrelationen kan anta värden mellan -1 och 1, ju närmare 0 den är desto svagare är sambandet. Enligt Borg & Westerlund (2012) kan ett värde på 0,3 betraktas som medelstarkt och 0,5 som starkt, detta gäller även då korrelationen är negativ.

Vi kommer att korrelationstesta våra faktorer oberoende av valet av revision. Vi gör testet för att se om det finns ett samband mellan faktorerna. Därmed minskar vi risken för att dra felaktiga slutsatser om faktorns eventuella samband med valet av revision.

2.9 Litteratursökning

Vi har till stor del utnyttjat referenslistor från tidigare studier som stöd i litteratursökningen. Genom de artiklar som tidigare forskning har refererat till har vi kunnat finna artiklar men även sökord för att finna ytterligare artiklar i de vetenskapliga tidskrifterna. De databaser vi har använt oss av för det ändamålet är *Retriever Business*, *Business Source premier*, *Emerald Insight* och *Science Direct*. De sökord vi använt är exempelvis, *audit*, *mandatory audit*, *capital structure*, *external auditing*, *small firms* och *liquidity*. Vi har även sökt artiklar i olika facktidningar såsom *Balans*, *Resultat* och *Nya Affärer*. Dels för att kunna sätta oss in i den utomvetenskapliga debatten men även för att finna relevanta infallsvinklar på revisionsplikten.

2.10 Källkritik

Databasen *Retriever Business* sammanställer data från årsredovisningar vilka inhämtas från Bolagsverket (*Retriever Business* u.å.). Data inlämnas från respektive bolag till Bolagsverket. Därefter beläggs data om det är nödvändigt med en bristkod, det sker t.ex. då uppgifter saknas, är otydliga vid inskanning eller i händelse av att balansräkningen ej balanserar. Den data som i vårt material har försetts med bristkod har bedömts och hanterats utifrån vilken typ av felaktighet det har handlat om. Dock beläggs enbart uppenbara fel med bristkod, siffror som är manipulerade eller oavsiktligt felaktigt angivna kan därför förekomma.

Ett flertal studentuppsatser (Bergdahl, Eriksson & Ottosson 2007; Carlsson & Pellkvist 2011; Holmström & Westin 2012; Karlsson, Kraft & Listerud 2006; Martnell & Lyden 2007) har använts i vår studie. Vi har förhållit oss med ett visst mått av försiktighet gentemot dessa då de inte genomgått s.k. peer-review.

Professorerna Per Thorell och Claes Norberg gjorde år 2005 en utredning om ”Revisionsplikten i små bolag”. Denna utredning gjordes på beställning av Svenskt Näringsliv. Då Svenskt Näringsliv är en beroende organisation (Svenskt Näringsliv u.å.) som företräder de svenska företagen så skulle de kunna gynnas av att utredningen ger ett visst resultat. Dock uppvägs trovärdigheten av att båda författarna är professorer.

Upplysningscentralen (UC) är ett kommersiellt företag vars huvudägare utgörs av fyra större banker. (UC u.å.) Då de kan ha ett intresse i vilken information som ges angående revisionspliktens avskaffande har vi hanterat deras information med ett visst mått av kritiskt betraktande.

3 Referensram

Här presenteras revisionens syfte och hur den fungerar i Sverige. Därefter redogör vi för intressentmodellen samt agent-teorin och hur de kan tillämpas på företags syn på revision. Under referensramen kommer vi även att presentera de åtta hypoteserna som vi formulerat. Dessa hypoteser är baserade på vad den tidigare forskningen har kommit fram till. Vi har förutom omsättning, balansomslutning och antal anställda valt att använda oss av faktorerna likviditet, skuldsättningsgrad, antal styrelseledamöter, aktiekapital och branschtillhörighet.

3.1 Revisionens syfte och utförande

Syftet med revisionen är att den ska resultera i en revisionsberättelse. Den kan vara nödvändig för ägare och andra intressenter. För detta redogörs nedan i avsnitten *Intressentmodellen* samt *Agent-teori*. I revisionsberättelsen ska det framgå att en objektiv och kritisk granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning har skett. Detta är ett s.k. bestyrkandeuppdrag där revisorn antingen kan uttala sig med ”hög men inte absolut säkerhet” eller ”begränsad säkerhet”. (FAR 2006)

Granskningen görs av årsredovisning, bokföring och företagsledningens förvaltning. Detta ska sedan ligga till grund för en redogörelse av dels huruvida årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL och därmed ge en rättvisande bild av företagets ställning. Dels ska granskningen ske på sådant sätt att ett utlåtande kan formuleras om huruvida ansvarsfrihet kan beviljas. (RS 2002)

Det finns olika typer av revisorer, i denna studie är det externa revisorer med inriktning på räkenskaperna som avses. Inom denna profession finns det olika ”nivåer”, från lekmanarevisor, via godkänd revisor, till auktoriserad revisor. För lekmanarevisorer finns inget formellt krav på utbildning till skillnad för auktoriserade revisorer där höga utbildningskrav ställs. (FAR 2006)

Revisorns arbete ska präglas av god sed: (FAR 2006)

God revisionssed: Detta är vägledande för hur en revision ska utföras och ska byggas på professionellt omdöme, kunskap och erfarenhet. Denna utvecklas i Sverige av FAR, Revisorsnämnden samt den praxis som skapas i domstolsväsendet.

God revisorssed: God revisorssed utgörs av yrkesetiska regler för revisorer och grundas på att följa god revisionssed.

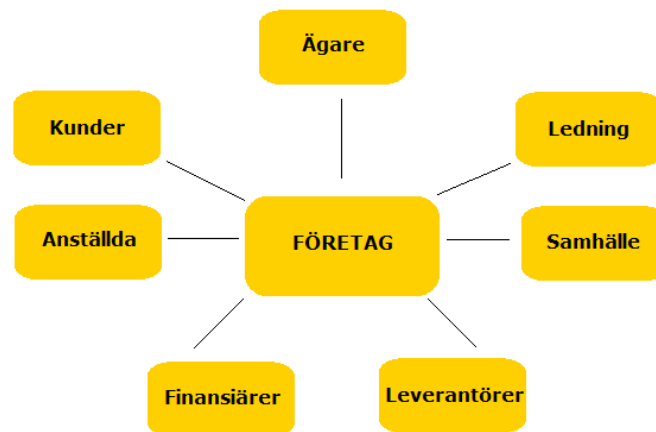
God redovisningssed: God redovisningssed är normer och praxis för hur bokföring ska ske. Denna norm granskas av revisorer.

I revisionsberättelsen kan revisorn antingen avstyrka eller tillstyrka att resultat- och balansräkning fastställs, att vinst disponeras som föreslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet. (Carrington 2010)

3.2 Intressentmodellen

De parter som har någon form av intresse eller förehavande med ett bolag benämns vanligtvis som intressenter. Hur många och vilka som utgör intressenter till bolaget varierar bl.a. med bolagets storlek och handhavande med externa parter. För enmansbolag är det i regel "samhället" (Skatteverket) och i vissa fall "finansiärer" (kreditinstitut) som är de relevanta intressenterna. För att betraktas som intressent ska någon form av utbyte föreligga med företaget. Däremot kan konkurrenter också anses vara en form av intressent även om ett utbyte nödvändigtvis inte förekommer. Intressenterna anses ha nytta av företagets finansiella rapporter. Exempel på användningsområden för samhället är beräkning av skatt, för finansiärer utvärdering av kreditvärdighet och för ägare ges information som kan påverka viljan att investera i företaget. För leverantörer kan det vara viktigt att hålla sig uppdaterad i sina kunders status för att exempelvis göra försäljningsprognoser. (Grönlund, Tagesson & Öhman 2010)

Intressenter i figur 1 tros i varierande utsträckning ha nytta av räkenskaper som genomgått revision. Detta eftersom tilltron till de finansiella rapporterna anses öka då de genomgått en oberoende, objektiv utvärdering, d.v.s. revision. (FAR 2006)

Figur 1: Intressentmodellen

3.3 Agent-teori

Agent-teorin är vanligt förekommande i studier som berör ämnet revision. Det är en vanlig utgångspunkt för undersökningar som behandlar frågor som varför bolag väljer revision och vilken nytta bolagen kan ha av den. (Tauringana & Clarke 2000; Seow 2001; Senkow et al 2001)

Teorin har sin utgångspunkt i att någon (agent) gynnar sina egna intressen på någon annans (principal) bekostnad. Studier som behandlar ämnet revision brukar behandla bolagsledningen som agent och bolagsägaren som principal. Principalen (ägaren) anlitar en agent (bolagsledningen) för att sköta bolaget och vars uppgift är att maximera bolagets vinst för principalens (ägaren) räkning. (Jensen & Meckling 1976; Svanström 2008)

Vad som kan uppstå är att agenten förringar principalens intressen för att gynna sig själv. Här skapas ett behov av kontroll av agenten för principalens räkning. Revision kan fylla en sådan kontrollmekanism för principalen, nämligen att kontrollera att agenten förvaltar bolaget i enlighet med de riktlinjer som principalen ställt upp. (Jensen & Meckling 1976)

Som tidigare nämnts är studiens syfte att undersöka vilka mikroföretag som väljer revision eller inte. Dock är dessa bolag oftast enmans- eller fåmansbolag. (Svanström 2008) Dessa har ofta inte en extern bolagsledning, istället är ägaren och bolagsledningen densamma. Fortfarande kan dock problematiken som agent-teorin tar upp existera. Det kan finnas flera ägarintressen (fåmansbolag) eller anställda som har en fri roll i bolaget.

Ytterligare en agent-principal-relation kan vara mellan bolaget och externa intressenter, t.ex. mellan bolaget och långgivare. Då är det inte bolagets ägare/ledning som har mindre information, istället uppstår det omvända förhållandet då dessa blir "agent" gentemot mot långgivaren som blir "principal". Med det menas att bolaget har mer information än en långgivare. Om denna information är till nackdel för bolaget kan deras kreditvillkor förbättras om informationen förblir okänd för långgivaren. En intressekonflikt skapas där långgivaren vill kunna vara trygg i att bolaget har återbetalningsförmåga. Bolaget vill å sin sida skapa så bra kreditvillkor som möjligt.

3.4 Bolagets storlek i förhållande till efterfrågan av revision

I en studie av Tauringana & Clarke (2000) konstaterades att lämpliga bedömningskriterier för företagsstorlek är dess omsättning, balansomslutning samt antalet anställda. Studien undersöker sambandet mellan omsättning samt balansomslutning i relation till små företags val av revision när de inte omfattas av revisionsplikt. Studien omfattade 96 stycken slumpvis utvalda brittiska bolag med en maximal omsättning om 96 000 brittiska pund. Ett signifikant samband påvisas mellan omsättningen och val av revision men inte mellan balansomslutning och val av revision. Inte heller Collis, Jarvis och Skerratt (2004) ser den typen av samband med balansomslutningen att den kan tänkas inverka på efterfrågan av revision. Svanström (2008) finner däremot ett signifikant samband. Dock hänvisas i Svanströms studie till Collis, Jarvis och Skerratt (2004) som drar slutsatsen att omsättning är en mer stabil och fullt tillräcklig indikator på ett företags storlek.

I Clarke och Tauringanas (2000) studie är huvudargumentet för att högre omsättning medför en större välvillighet till revision. Detta eftersom bolagets transaktioner antas öka i takt med att tillväxten sker. Med ett ökande antal transaktioner ökar också risken för att fel i bokföringen ska inträffa. Dessa fel riskerar sedan att återspeglas i bolagets finansiella rapporter. Därmed finns ett större behov av en kvalificerad, extern granskning (Clarke & Tauringana 2000).

Enligt Chow (1982) så ökar sannolikheten för fler delägare i bolaget om omsättningen växer. Därmed ökar nyttan med revision i enlighet med agent-teorin. Utifrån den teorin kan också revision användas som kompensation av förlorad kontroll då företaget växer och ägarnas insyn minskar. (Abdel-Khalik 1993) En annan kostnadsaspekt är att det medför vissa startkostnader att etablera revisorskontakt. För mindre företag kan dessa kostnader vara oproportionerligt stora i förhållande till vad dessa kostnader skulle vara för större bolag. (Chow 1982)

I en undersökning av Senkow et al (2001) konstateras att det finns ett samband mellan den upplevda nyttan av revisionstjänster i förhållande till dess kostnad. Studien gör gällande att det är sannolikt att ju större ett företags upplevda nytta är i förhållande till dess kostnad desto större är sannolikheten att de väljer en årlig revision av bolagets räkenskaper.

Enligt en undersökning utförd av Collis (2010) så är ett av flera kännetecken för bolag som väljer att anlita revisor eller ej beroende av omsättningens storlek. Vidare anför Collis att det kan bero på att marginalkostnaden för revisionstjänsten minskar då omsättningen ökar. De

brittiska företag som var föremål för Collis undersökning var sådana som föll inom EG:s dåvarande gränsvärden för revisionsplikt vilka uppgick till en omsättning om maximalt 4 800 000 brittiska pund, balansomslutning maximalt 2 400 000 brittiska pund samt max 50 anställda. Då dessa värden vida överstiger de svenska motsvarigheterna kan inte studien tillämpas direkt på de svenska aktiebolagen som omfattas av frivillig revision.

I de studier som vi tagit del av som behandlar detta ämne så råder en enighet om att det finns samband mellan företagets omsättning och deras val av revision. Detta kopplas till ett resonemang om nytta av revision i förhållande till dess kostnad. Ett undantag är Collis, Jarvis och Skerratt (2004) som i sin studie å ena sidan belyser omsättning och enbart den som indikator på bolagsstorlek. Dock så är det inte storleken som i sig är den avgörande faktorn vid valet av revision utan snarare ägarnas uppfattning av nyttan med revisionen. Sannolikt sammanfaller dock den upplevelsen med storlekskriterierna enligt studierna ovan.

Vad gäller antalet anställda så benämns det som en indikator på bolagets storlek i flera studier. Dock har inte den parametern hypotestestats i samma utsträckning som andra vanliga storleksfaktorer. I en studie av Carey, Simnett och Tanewski (2000) används ett index baserat på omsättning, balansomslutning samt antalet anställda för att undersöka dess samband med efterfrågan av revision. I likhet med andra liknande studier så påvisas ett sådant signifikant samband. Undersökningen är dock gjord på Australiensiska bolag av mycket varierande art avseende storlek utifrån omsättning, balansomslutning och antalet anställda. I en studentuppsats (Holmström & Westin 2012) undersöks samtliga mikroföretag i Västerbotten utifrån påverkansfaktorer på efterfrågan av revision. Antalet anställda undersöks som enskild faktor och ett signifikant samband påvisas.

Ett flertal studier har alltså konstaterat att ett samband föreligger mellan ett bolags storlek och dess val av revision. Dock råder viss oenighet kring vilka storleksfaktorer som är relevanta i sammanhanget. De faktorer som har använts i varierande omfattning vid olika studier är omsättning, balansomslutning samt antalet anställda. Dock så har, oss veterligen, ingen studie på svenska mikroföretag i hela landet gjorts efter att revisionsplikten för mikroföretag slopades. Utifrån ovanstående teorier kommer vi därför att undersöka samtliga dessa tre faktorer. Vi kommer också att undersöka, liksom flera tidigare nämnda studier, om dessa tre faktorer fungerar som storleksindikator i vårt fall.

Utifrån ovanstående formulerar vi följande hypoteser:

- ***Hypotes 1: Det finns ett samband mellan en högre omsättning och valet av revision.***
- ***Hypotes 2: Det finns inget samband mellan valet av revision och bolagets totala tillgångar.***
- ***Hypotes 3: Det finns ett samband med ett större antal anställda och bolagets val av revision.***

3.5 Bolagets likviditet i förhållande till efterfrågan av revision

I en analys utförd av UC (2013) undersöks sambandet mellan UC:s kreditvärdering av bolag samt bolagets val av revision. Studien indikerar att bolag som valt att avstå revisor generellt sett har en lägre kreditvärdighet än de företag som valt att ha revisor. Hänsyn har tagits till att nystartade bolag har en högre risk att hamna på obestånd. I studien konstateras att denna risk förstärks hos de bolag som valt att avstå revision. Den förhöjda risken gäller enbart bolag som startats *efter* lagen om revisionspliktens avskaffande trätt ikraft.

Likviditeten är en kritisk faktor för långgivare (Runesson 2013) och får därmed anses vara relevant vid kreditprövningar. I en studie av Clarke & Tauringana (2000) konstateras att leverantörskrediter är den viktigaste och vanligaste kortsiktiga finansieringen för mindre företag. Likviditeten är även där viktig eftersom den mäter betalningsförmågan på kort sikt och kan därför vara relevant vid beviljandet av leverantörskrediter.

Clarke & Tauringana (2000) undersöker om det finns ett signifikant samband mellan likviditet och efterfrågan av revision. Det görs utifrån en teoretisk utgångspunkt att en låg likviditet bör öka sannolikheten för att ett bolag ska välja att ha revision. En extern granskning av räkenskaperna (finansiell revision) skulle kunna fungera som garant gentemot en kreditgivare. Det genom att säkerställandet av att en låg likviditet beror på tillfälliga (kortsiktiga) likviditetsproblem. Studien kunde dock inte påvisa att ett sådant samband existerade.

Detta icke-samband får stöd av studentuppsatser från såväl Uppsala universitet (Martnell & Lydén 2007) som Högskolan i Halmstad (Bergdahl, Eriksson & Ottosson 2007) som undersökt hur kreditgivningen kunde komma att påverkas av revisionspliktens avskaffande. Bägge studierna drar slutsatsen att kreditgivningen inte kommer att påverkas nämnvärt. Om kreditgivningen inte påverkas av om revisorsgranskade bokslut finns eller ej är det inte heller troligt att likviditeten är en faktor som kan tänkas inverka på efterfrågan av revision. Detta kan te sig motsägelsefullt då tidigare nämnda studier kommit fram till att likviditeten har en påverkan på valet av revision. Vi bedömer dock de båda studentuppsatserna som trovärdiga och mer relevanta för vår studie.

Utifrån ovanstående formulerar vi följande hypotes:

- ***Hypotes 4: Ett bolags likviditet har inget samband med bolagets val av revision.***

3.6 Bolagets kapitalstruktur och val av revision

Det finns ett antal studier (Abdel-Khalik 1993; Collis 2010) som visar på att företag som använder revision skapar ett större förtroende hos kreditgivare. I en studie gjord av Senkow et al (2001) undersöks hur större bolag i Kanada förhållit sig till valet av revision. Studien finner ett samband mellan bolags val av revision och kreditgivares krav på att bolagets räkenskaper ska ha genomgått revision. Deras studie finner dock inget signifikant samband mellan bolagens skuldsättningsgrad och dess val av revision. (Senkow et al 2001)

Svanströms (2008) avhandling från Umeå universitet visar på att det även kan stämma i svenska bolag. Han har inte använt skuldsättningsgrad i relation till viljan att använda revision, istället har han satt soliditeten i relation till bolags vilja att använda revision. Han finner inget samband mellan bolagens soliditet och deras val av revision. Därmed kan man se att kapitalstruktur i bolag inte heller bör ha någon påverkan på valet av revision i svenska bolag. Det bör påpekas att när Svanström gjorde sin undersökning var revision lagstadgad för alla aktiebolag i Sverige. Frågan om företagens kapitalstruktur har en betydelse för deras val av revision blir dock hypotetisk då de i undersökningen fortfarande var omfattades av revisionsplikt, något som Svanström är medveten om. (Svanström 2008)

Abdel-Khalik (1993) och Collis (2010) studier visar att kreditgivare ofta ser revision som ett kvalitetstecken på räkenskaperna och därmed skapar större möjligheter för bolagen få beviljade krediter och/eller bättre kreditvillkor. Trots att reviderade räkenskaper är en kvalitetsstämpel för bolag när de ansöker om lån har dessa studier inte funnit något signifikant samband mellan bolags belåning och val av revision. De mer skuldsatta bolagen har inte valt revision i större utsträckning enligt dessa studier.

Ett flertal studier visar att företag kan minska sina räntekostnader genom att ha revision. Det skulle påvisa att långgivare upplever ett mindre risktagande med att ge krediter till företag som har revision. (Blackwell, Noland & Winter 1998; Chow 1998) Blackwells, Noland och Winters (1998) studie visar att kreditkostnaderna kan sänkas med samma summa som revisionskostnaderna är. Därmed sjunker den totala kostnaden eller blir lika stor när bolagen kan uppvisa räkenskaper som är revisorsgranskade. Det innebär att revisionskostnaden blir en minskning av de totala utgifterna. (Blackwell, Noland & Winter 1998) Ett liknande konstaterande finns att hitta i statens utredning om avskaffandet av revisionsplikten. De pekar på att bolag som får en förhöjd kostnad på grund av avsaknad av revision även i fortsättningen kommer att välja revision. (Utredning om revisorer och revision 2008) Thorell och Norbergs (2005) rapport bekräftar bilden av att kreditgivare, och då i synnerhet bankers, syn på revisorsgranskade räkenskaper som en kvalitetssäkring av företags finansiella balans. Även i *Utredning om revisorer och revision* (2008) framhålls att revisionstjänster kan ge ett mervärde till företag, men att mervärdet inte uppstår förrän bolaget vuxit sig större. (Utredning om revisorer och revision 2008) Även i en studie gjord av UC (2012) konstateras det att kreditvärdigheten minskar hos bolag när de avstår revision.

Tidigare forskning visar att bolag som är i behov av krediter hos framförallt banker och kreditinstitut i högre utsträckning bör välja revision, eftersom det kan ge kostnadsbesparingar i form av lägre räntor. (Blackwells, Noland & Winters 1998) Som tidigare nämnts finner Svanström inget samband mellan soliditeten och val av revision. Han förklarar dock att resultatet sannolikt beror på att hans undersökningsobjekt inte hade krav på revisorsgranskade räkenskaper för att få kredit. Han konstaterar att det troligen skulle förändras om kreditgivare ställde ett sådant krav. Samtidigt visar en del studier från länder där revisionsplikten är avskaffad att företag som är benägna att belåna sig väljer revision. (Blackwells, Noland & Winters 1998) Studierna som visar på minskade kreditkostnader med anledning av revisionen som garanti för att bolagen har god finansiell balans är gjorda i Brittisk och Kanadensisk kontext. Seow (2001) söker i sin studie efter samband mellan skuldsättning och revision. Bland de bolag han undersökt finner han inte något samband mellan bolagens belåning och val av revision.

Den tidigare forskningen visar inte tydligt att bolagen med en högre skuldsättningsgrad är mer villiga att välja revision än de med lägre skuldsättningsgrad. En del av studierna visar att så är fallet och andra visar att det inte är det. Vi formulerar därmed vår hypotes om skuldsättningsgrad på de studier som gjorts i svensk kontext. Där återfinns bl.a. Svanströms avhandling (2008) som inte finner något samband mellan skuldsättningsgrad och val av revision, inte heller studentuppsatserna från Uppsala och Halmstad finner något samband mellan kreditgivares krav och revision som kvalitetssäkring då de anser att det finns andra sätt att kontrollera de finansiella säkerheterna (Martnell och Lydén 2007; Karlsson, Kraft och Listerud 2007).

Utifrån ovanstående formulerar vi hypotesen:

- ***Hypotes 5: Det finns inget samband mellan skuldsättningsgrad och bolags val av revision.***

3.7 Antal styrelseledamöter betydelse för val av revision

Till stor del är de mikroföretag som studien avser att undersöka enmans- eller fåmansbolag, dessa bolag är oftast i hög utsträckning ägarledda. (Thorell & Norberg 2005) Ett av syftena med revision är att bolagets ägare ska kunna få en kvalitetssäkring av årsredovisningen och därmed kunna kontrollera att bolagsledningen har skött sin uppgift. (Seow 2001) I det

avseendet borde inte mikroföretagen använda revision i syfte att kontrollera ledningen för ägarnas skull, då ägare och bolagsledningen ofta är desamma. Informationsasymmetri mellan ägare och bolagsledningen skulle därmed inte uppstå.

Tabone och Baldacchino (2003) har gjort en undersökning om hur ägarledda bolag på Malta ser på revisionsplikten. Där konstaterar de bl.a. att den extrakostnad som revision medför kan ge en försäkran om att årsredovisningen håller en viss kvalitet, detta gäller även då ägarna själva bedriver verksamheten. Samtidigt finner de att när ägarna själva är med och bedriver verksamheten är det mindre troligt att de skulle ha ett behov av en sådan kvalitetssäkring av bolagets räkenskaper, då den oftast bara säger vad de redan vet. I de flesta fallen med ägarledda bolag är revisionen en kostnad som överskrider nyttan. (Tabone & Baldacchino 2003)

Carlsson och Pellkvist (2011) finner i sin studie ett samband mellan att bolag anlitar revisor samt antalet styrelseledamöter. De visar på att det är vanligare bland bolag med fler än en styrelseledamot att anlita revisor och därmed är det vanligare att bolag med enbart en styrelseledamot inte har revisor. I studien konstaterar de att agent-teorin kan vara olämplig att applicera på mikroföretag då bolagsledningen och ägarna är samma personer. De använder till skillnad från den här studien antalet styrelseledamöter som ett mått på bolagets storlek. Vi anser att antalet styrelseledamöter i större utsträckning visar på att det kan finnas fler intressenter och/eller ägare till bolaget. Dock kan vi inte utesluta att antalet styrelseledamöter också kan vara en indikator på bolagets storlek.

Carcello, Hermansson, Neal och Riley (2002) har i deras studie visat att antalet styrelseledamöter har ett samband med hur mycket bolagen betalar till revisionsbyråerna. I studien konstaterar de att bolagen har högre kostnader till revisionsbyråerna desto flera styrelseledamöter de har. De finner förklaringen att det i hög utsträckning beror på att bolag med fler styrelseledamöter anlitar revisionsbyråerna till mer rådgivning än bolag med färre styrelseledamöter. Det skulle kunna visa på att bolag med en större styrelse, förutom mer redovisningsrådgivning, även i större utsträckning är i behov av revision.

En av revisionens funktioner är att kunna tillskriva eller avskriva ansvarsfrihet för styrelsen. Det är därmed inte helt orimligt att anta att när det är fler än en styrelseledamot med i styrelsen finns ett behov för styrelsen att få ansvarsfrihet

Vi ser det som troligt att de flesta mikroföretag inte har ett behov av kvalitetssäkring av sin årsredovisning genom revision då de flesta av mikroföretagen är ägarledda. Antalet styrelseledamöter kan dock spegla att det finns fler ägare tillbolag eller åtminstone fler intressenter till bolagets årsredovisning. Det skulle i så fall öka behovet av en kvalitetssäkring av årsredovisningar från en extern part. Ett agent-perspektiv kan därför vara mer relevant desto fler styrelseledamöter som ett mikroföretag har.

Utifrån ovanstående formulerar vi hypotesen:

- ***Hypotes 6: Det finns ett samband med antalet styrelseledamöter i bolaget och dess av val av revision.***

3.8 Aktiekapitalets betydelse för val av revision

Ett av aktiekapitalets funktioner i aktiebolag är att vara en trygghet för borgenärer, ett kapital skydd om bolaget skulle komma på obestånd. Ägare till aktiebolag är inte personligt betalningsansvarig för bolagets ekonomiska åtaganden. ABL beskriver dock att ägarna har ett ansvar gentemot borgenärer vid likvidation om aktiekapitalet är förverkat. (ABL 2005:551)

Samma år som lagen om revisionsplikt reformerades ändrades även det lagstadgade kravet på aktiekapital från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Förändringen skedde efter att man genomfört *Utredningen om ett enklare aktiebolag* (2008). Utredning var ett led i att öka företagandet i Sverige. Förändringen resulterade i att det skedde en kraftig ökning av bolagsformen aktiebolag. Framförallt ökade antalet bolag med det minsta tillåtna aktiekapitalet, totalt var det 79 % fler aktiebolag med det minst tillåtna aktiekapitalet jämfört med året innan. (UC 2009) Samtidigt som antalet bildade aktiebolag ökade minskade relativt sett bildandet av enskild firmor. (Bolagsverket u.å.) Det tyder på att många av de som tidigare skulle startat enskild firma efter sänkningen av aktiekapitalskravet nu istället bildar aktiebolag. Det skulle tyda på att många som inte hade tillräckligt startkapital tidigare nu har det. Det är troligt att dessa inte väljer att anlita revision i samma utsträckning som de som har en större kapitalbas att starta med. Därför är det sannolikt att bolag med ett högre aktiekapital i större utsträckning väljer revision.

Det finns studier som visar på hur verkningslöst aktiekapitalet kan vara som skydd för borgenärer. Nordkvist nämner bl.a. att den så kallade apportegendomen som kan vara en del av aktiekapitalet. Författaren menar att kombinationen av ett sänkt krav på aktiekapitalets storlek i kombination med apportegendomen kan göra aktiekapital som garanti för fordringsägare menlöst. (Nordkvist 2013) Apportegendomen är egendom som en bolagsbildare kan använda som aktiekapital istället för pengar. För att kunna nyttja apportegendom behövs intyg från en revisor som verifierar att den är av nytta i bolagets verksamhet. (ABL 2005:551) Det kan tyda på att en revisorskontakt etableras vid en bildning eller ombildning till aktiebolag vilket kan leda till fortsatt användning av revisor.

Det finns en avsaknad av tidigare studier av sambandet mellan val av revision och storleken på aktiekapital. Carlsson och Pellkvists (2011) studie är en av få som undersöker sambandet mellan aktiekapital och val av revision. Deras studie finner att det är mer sannolikt att ett bolag med ett högre aktiekapital använder revision. De använder dock aktiekapitalets storlek som ett mått på bolagets storlek. I den här studien använder vi istället omsättning, balansomslutning och antal anställda som faktorer för att avgöra bolagets storlek. När de gjorde studien fanns inte data för deras population tillgänglig. De gör i sin studie kopplingen mellan aktiekapitalets storlek och bolagets framtida tillväxt planer. Ett större aktiekapital skulle kunna vara en indikator på att bolaget har ambitioner att växa sig större och överskrida gränsvärdena för frivillig revision. Därför skulle de redan från början använda revision. De har även ett resonemang om att större bolag skulle kunna medföra fler intressenter till bolaget och det medför ett behov av att kvalitetssäkra årsredovisningarna. (Carlsson & Pellkvist 2011)

Utifrån det formulerar vi vår hypotes om aktiekapital till följande:

- ***Hypotes 7: Det finns ett samband med aktiekapitalets storlek och bolagets val av revision.***

3.9 Bolagets branschtillhörighet och efterfrågan av revision

I en studie av Senkow et al (2001) undersöks 251 stycken (svarsfrekvens 28 %) större Kanadensiska bolag utifrån bakomliggande faktorer till efterfrågan av revision. Branschfaktorn indelades i handelsföretag, tillverkande företag samt tjänsteföretag. Utifrån dessa påvisas ingen signifikant skillnad i efterfrågan av revision.

Enligt Chow (1982) kan efterfrågan på revision vara indirekt branschberoende. Det för att branschen kan påverka komplexiteten som i sin tur påverkar revisionsarvodet. Revisionsarvodet är enligt Senkow et al (2001) en faktor som har betydelse för efterfrågan på revision då det krävs att arvodet står i proportion mot den upplevda nyttan av den.

Enligt en studentuppsats av Karlsson, Kraft och Listerud (2007) påvisas ett samband mellan bransch och ekonomisk brottslighet. I Justitiedepartementets proposition *En frivillig revision* (2009) omnämns att vissa branscher i större utsträckning är föremål för extra kontroller från Skatteverkets sida. Därför finns det skäl att anta att vissa branscher i större utsträckning väljer att inte efterfråga revision då de har möjlighet att avstå. Det för att minska insynen i bolagets räkenskaper och därmed minska risken för att felaktigheter i räkenskaperna ska uppdagas. Då revisorn har anmälningsskyldighet (ABL 2005:551) för vissa typer av brott kan det vara en anledning till att avstå från revision. Branscher som tenderar att i större utsträckning vara inblandade i ekonomisk brottslighet är framförallt de som hanterar mycket kontanter. Exempel på sådana branscher är taxi-, frisör-, bygg- samt restaurangbranschen. (BRÅ 2013) Ekobrottsmyndigheten (2007) visar också på att branscherna handel, företagservice, städ och skrovtjänster i större utsträckning är inblandad i ekonomisk brottslighet.

Ett mindre antal svenska studier har undersökt sambandet mellan branschtillhörighet och efterfrågan av revision. Både Svanström (2008) samt Carlsson & Pellkvist (2011) har undersökt sambandet och inte funnit några signifikanta samband mellan efterfrågan av revision och branschtillhörighet.

Utifrån ovanstående formulerar vi följande hypotes:

- ***Hypotes 8: Det finns inget samband mellan branschtillhörighet och efterfrågan av revision.***

4 Resultat & Analys

I det här avsnittet kommer vi att presentera resultat och analys för de åtta hypoteserna. Kapitlet inleds med en kort introduktion med övergripande statistik. Därefter presenteras det statistiska testresultatet för varje enskild hypotes och följs sedan av en analys och avslutas med en förberedande slutsats.

4.1 Introduktion till resultat och analys

I studien ingår det totalt 43 099 bolag, av dessa så är det 8595 bolag som valt att anlita revisor. Därmed är det enbart 20 % av de bolag som startat efter lagändringen som väljer revision enligt den här studien. Det visar att efterfrågan på revision från mikroföretag är låg. Vår studie uppvisar ungefär samma resultat som Carlsson och Pellkvist (2011) fann i sin studie. De fann en lite lägre efterfrågan på revision där bara 18 % av bolagen valde revision. Deras studie omfattade alla bolag som bildades under perioden 1 november 2010 till 31 december 2010. Skillnaden kan förklaras med att den här studiens population sträcker sig över en längre tidsperiod. I den här studien har vi även tagit hänsyn till nyckeltal och därmed exkluderat bolag som i framtiden antagligen kommer att bli revisionspliktiga.

Svanström (2008) finner i sin avhandling att mindre än 16 % skulle välja bort revision. Att vårt resultat inte stämmer med Svanströms (2008) studie kan förklaras att den gjordes innan lagändringen hade genomförts och frågan fortfarande var under utredning. De resultaten han finner baseras på hur bolagen i hans undersökning skulle ställa sig om de hade valmöjligheten att välja bort revision.

4.1.1 Korrelationstabell

För att undersöka om ett samband finns mellan de undersökta faktorerna, oavsett val av revision, har ett korrelationstest gjorts. Korrelationsanalysen (se tabell 2) är gjord med Pearsons korrelationstest (se kap 2.8.3 *Pearsons korrelationstest*). Denna fungerar som ett stöd vid analyser av samband mellan faktorer och valet av revision då vi kan se om andra bakomliggande samband finns. Enligt Borg & Westerlunds (2012) definition har vi valt att betrakta ett korrelationsvärde på 0,3 som medelstarkt och 0,5 som starkt. De samband som därför är av intresse är omsättning i förhållande till antalet anställda samt totala tillgångar i förhållande till omsättning. Förhållandet mellan totala tillgångar och antalet anställda är svagt men inte ointressant.

Tabell 2: Korrelationstabell

	Antal anställda (st.)	Skuldsättningsgrad (ggr)	Omsättning (tkr)	Totala tillgångar (tkr)	Aktiekapital (tkr)	Likviditet (%)	Antal styrelseledamöter (st.)
Antal anställda (st.)	1						
Skuldsättningsgrad (ggr)	0,031	1					
Omsättning (kr)	0,665	0,046	1				
Totala tillgångar (tkr)	0,223	0,166	0,429	1			
Aktiekapital (tkr)	0,14	0 ¹	0,039	0,072	1		
Likviditet (%)	-0,009 ¹	-0,005 ¹	-0,012	-0,009 ¹	0,006 ¹	1	
Antal styrelseledamöter (st.)	-0,021	0,024	-0,011	0 ¹	0,126	0 ¹	1

¹Korrelationen är ej signifikant

4.2 Omsättning

Hypotesen som testades utifrån omsättning var följande:

Hypotes 1: *Det finns ett samband mellan en högre omsättning och valet av revision.*

Utfall: Hypotesen accepteras.

Resultatet av t-testet påvisar att det finns en signifikant skillnad i omsättning utifrån val av revision. Det uppmätta signifikansvärdet är noll. Det innebär att vi kan förkasta testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan grupperna, och därmed konstatera att det finns ett samband. Den genomsnittliga omsättningen är högre hos bolag som har valt att anlita revisor. Bolagen som anlitar revisor har en genomsnittlig omsättning om ca 969 000 kronor medan de som inte anlitar revisor i snitt omsätter ca 795 000 kronor. Därmed stämmer vår hypotes att bolag med en högre omsättning i större utsträckning anlitar revisor. Standardavvikelsen är relativt hög vilket tyder på stor spridning i datamaterialet, som det går att se i tabell 3. Det betyder att vissa av bolagen har en mycket högre omsättning än andra, det gäller både de med och utan revisor.

Tabell 3: Resultat av t-test för omsättning

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (tkr)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	968,78	1419,106
NEJ	34 486	18	794,45	984,532

Signifikansvärde: 0,000

Trots medelvärdets storlek så hamnar medianvärdet för de som har valt att ha revisor på 196 000 kronor, motsvarande siffra för de som valt att inte ha revisor är 455 000 kronor. Medianvärdet indikerar det omvända sambandet. I tabell 4 går det att utläsa att företag som valt revision i högre utsträckning förekommer i de högre omsättningskategorierna.

Tabell 4: Frekvenstabell omsättning

Revisor	-2999 (tkr)	3000- (tkr)	TOTAL
JA	88,4 %	11,6 %	100,0 %
NEJ	95,7 %	4,3 %	100,0 %
JA och Nej	94,2 %	5,8 %	100,0 %

Det här stämmer väl överens med den tidigare forskningen. Studier av Tauringana & Clarke (2000), Collis, Jarvis och Skerratt (2004) samt Svanström (2008) har konstaterat att sambandet mellan omsättning och val av revision föreligger i de studerade populationerna. I dessa studier har omsättning, tillsammans med balansomslutning och antalet anställda, använts som indikatorer på bolagets storlek. I vårt korrelationstest (se kap 4.1.1) ges tydliga indikationer på att en positiv korrelation finns mellan antalet anställda och omsättning samt mellan omsättning och balansomslutning.

Det finns en positiv korrelation mellan antalet anställda och balansomslutning men denna är inte lika hög som i de föregående fallen. Vi tolkar korrelationen som att sambandet mellan dessa faktorer gör att de fungerar bra som storleksindikatorer på bolag vilket var ett antagande vi gjorde då vi formulerade hypoteserna. Tillsammans med det signifikanta sambandet mellan omsättning och val av revision kan vi dra slutsatsen att storleken är en avgörande faktor för valet av revision. Det stämmer överens med de tidigare utförda studierna. En bidragande orsak kan vara att antalet finansiella transaktioner ökar i takt med att omsättningen växer. Med det ökande antalet så ökar också risken för felaktigheter i den finansiella rapporteringen. Därmed ökar välvilligheten till *och* behovet av en kvalificerad, extern granskning. (Tauringana & Clarke 2000) Senkow et al (2001) konstaterade i sin studie att det finns ett samband mellan den upplevda nyttan *av* och kostnaden *för* revisionstjänsten. I enlighet med Collis (2010) slutsats så minskar marginalkostnaden för revisionen då omsättningen ökar vilket är ytterligare en förklaring till sambandet mellan omsättning och val av revision.

En annan aspekt är att tidigare studier (Collis 2010; Blackwell 1998) har konstaterat ett samband mellan omsättning och val av revision är utförda på bolag med betydligt högre omsättning än de undersökta bolagen i vår studie. Därför kan det förhålla sig så att det nuvarande omsättningsintervallet för att omfattas av revisionsfrihet, noll till tre miljoner kronor (ABL 2005:551), skulle vara för litet för att utkristallisera en eventuell skillnad mellan de olika grupperna. I tabell 4 framgår att 11,6 % av de som har valt att ha revision befinner sig i omsättningsintervallet 3 - 6 miljoner till skillnad från de som inte valt revision där motsvarande siffra är 4,3 %. Vid en analys av bolagen med en omsättning inom intervallet 0 - 3 miljoner kronor² påvisas ett omvänt signifikant samband (Bilaga 1). Inom intervallet uppgår den genomsnittliga omsättningen till ca 543 000 kronor för de som valt att ha revisor till skillnad från de som inte valt det, motsvarande siffra för den gruppen är ca 654 000 kronor. Detta resultat, att bolag som inte valt revision har högre omsättning än de som valt att ha

² Gränsvärde för att ej behöva anlita revisor.

revision, saknar stöd i tidigare studier. Det omvända sambandet som uppvisas beror på att en stor andel av företagen redovisar en nollomsättning vilken förskjuter medianvärdet, därav den stora skillnaden i median- och medelvärde. Av mikroföretagen som anlitar revisor uppvisar ca 40 % en nollomsättning. Då dessa bolag är aktiva och har redovisade tillgångar så tror vi att en stor andel av dessa är fastighets- och förvaltningsbolag vars huvudsakliga verksamhet är att inneha tillgångar i olika syften. I kategoritabellen uppvisas dock att bolagen som har valt att ha revisor relativt sett oftare har högre omsättning.

Mot den bakgrunden kan en aspekt vara att omsättningsfaktorn inte är av betydelse för valet av revision då gränsen för revisionsfrihet passeras vid 3 miljoner kronor. Å andra sidan så bör de bolag som omsätter noll kronor räknas till en egen grupp. Vi är medvetna om att denna delanalys därför är bristfällig då vi inte med säkerhet vet om bolagen är fastighets- och förvaltningsbolag. Utifrån detta resonemang är omsättningen fortfarande en relevant faktor för valet av revision.

4.3 Balansomslutning

Hypotesen som testades utifrån balansomslutningen var följande:

Hypotes 2: *Det finns inget samband mellan valet av revision och bolagets totala tillgångar.*

Utfall: Hypotesen förkastas.

Resultatet av t-testet påvisar att det finns en signifikant skillnad i valet av revision och bolagets balansomslutning. I genomsnitt uppgår de totala tillgångarna till ca 772 000 kronor hos bolag som valt att ha revision. Motsvarande siffra hos de bolag som valt att inte ha revision uppgår till ca 523 000 kronor. Standardavvikelsen är relativt hög och uppgår till ca 758 000 respektive 553 000 kronor vilket indikerar en stor spridning i det undersökta materialet. Skillnaden är signifikant och vi kan därmed förkasta testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan de två grupperna. Därmed förkastas också vår hypotes som var densamma som testets nollhypotes. Ett bolag som har revisor har en genomsnittligt högre balansomslutning om 249 000 kronor. Medianvärdet för de totala tillgångarna uppgår hos de som valt att ha revisor till 534 000 kronor, motsvarande siffra hos de som har valt att inte ha revisor är 339 000 kronor.

Tabell 5: Resultat av t-test för balansomslutning

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (tkr)	Standardavvikelse
JA	8 591	4	771,86	758,130
NEJ	34 498	6	523,40	552,886

Signifikansvärde: 0,000

I denna studie finner vi ett tydligt samband mellan val av revision samt bolagets totala tillgångar. Tidigare har bara Svanström (2008) kunnat bekräfta det sambandet. Såväl Tauringana & Clarke (2000) som Collis, Jarvis och Skerratt (2004) har undersökt balansomslutningens samband med valet av revision men inte funnit något signifikant samband. En möjlig orsak till skillnaden i studiernas resultat är att de studier som funnit signifikanta samband, d.v.s. denna studie samt Svanström (2008), har studerat populationer innehållande svenska bolag till skillnad från övriga studier. Därför är en möjlig orsak till de olika resultaten att det finns nationella skillnader. En djupare analys av detta faller dock

utanför ramarna för denna studie. En förklaring till att Svanström finner ett annorlunda resultat än Tauringana & Clarke (2000) och Collis, Jarvis och Skerratt (2004) kan vara att studien gjordes innan den svenska lagändringen trätt i kraft. Vår studie bekräftar att valet av revision hänger samman med balansomslutningen.

För att kunna dra slutsatser om balansomslutningens relevans för mikroföretag har en detaljgranskning av de bolag som har en balansomslutning i intervallet 0 – 1,5 miljoner kronor³ gjorts. Detta för att se hur det förhåller sig inom det intervallet. Analysen påvisar att det signifikanta sambandet mellan val av revision och balansomslutning kvarstår (Bilaga 1). Det är också det gränsvärdet som de undersökta bolagen i störst utsträckning överskrider. I tabell 6 framgår att av studiens totalt 43 099 undersökta bolag så har 3957 bolag (9,2 %) en balansomslutning större än 1,5 miljoner kronor.

Tabell 6: Frekvenstabell, balansomslutning

Revisor	- 1 500 tkr	1 500 tkr -	TOTAL
JA	82,2 %	17,8 %	100 %
NEJ	93 %	7 %	100 %
JA och NEJ	90,8 %	9,2 %	100 %

Vi väljer att tolka detta som att balansomslutningen är en relevant faktor för valet av revision oavsett om bolagen har en balansomslutning som över- eller understiger gränsvärdet 1,5 miljoner kronor. Det gör att balansomslutningen i vår studie är en relevant faktor än. Detta går emot både Collis, Jarvis och Skerratt (2004) och Svanström (2008) vilka menar att omsättningen som enskild faktor räcker som indikator på bolagets storlek.

4.4 Anställda

Hypotesen som testades utifrån antalet anställda var följande:

Hypotes 3: *Det finns ett samband med ett större antal anställda och bolagets val av revision.*

Utfall: Hypotesen förkastas.

Resultatet av t-testet påvisar inget signifikant samband mellan valet av revision samt antalet anställda. Då vi har gjort en totalundersökning kan vi konstatera att det finns en skillnad i vår population. Medelantalet anställda uppgår till 0,9 st. i de företag som valt att ha revision. Motsvarande siffra hos de bolag som valt att inte ha revision är 0,87 st. Dock kan denna skillnad enbart relateras till den studerade populationen och några generella slutsatser kan ej dras.

Medianvärdet är trots detta 0 anställda i gruppen som valt att ha revisor medan den är ett i den gruppen som inte valt att ha det. I tabell 8 framgår dock att den relativa andelen i kategorierna tre anställda samt fyra eller fler anställda är större bland bolag som valt revision. Bolag som valt revision tenderar i större utsträckning att ha fler anställda men denna skillnad inte är signifikant. Bolag som har valt att ha revision har i genomsnitt 0,03 fler anställda. Denna lilla

³ Gränsvärde för att ej behöva anlita revisor.

skillnad i kombination med en förhållandevis stor standardavvikelse gör att t-testets signifikansvärde uppgår till 0,059.

Testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan grupperna, måste därför accepteras. Alltså kan inte slumpens inverkan uteslutas och vi kan därmed inte generalisera resultatet.

Tabell 7: Resultat av t-test för antal anställda

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (st.)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	0,90	1,396
NEJ	34 504	0	0,87	1,071

Signifikansvärde: 0,059

I den studie som kan betraktas ligga närmast vårt studiefält påvisas ett signifikant samband mellan antalet anställda och valet av revision (Holmström & Westin 2012). Dock skiljer sig den studien från vår då den enbart undersöker bolag i Västerbottens län. Även i studien som utfördes av Carey, Simnett och Tanewski (2000) påvisades ett signifikant samband. Inte heller den är direkt jämförbar med vår då den baseras på Australiensiska företag i mycket varierande storlek, flertalet betydligt större än de i vår undersökta population.

Tabell 8: Frekvenstabell för antal anställda

Revisor	0-3	4-	TOTAL
JA	92,6 %	7,4 %	100,0 %
NEJ	97,0 %	3,0 %	100,0 %
JA och NEJ	93,9 %	6,1 %	100,0 %

Som tidigare nämnts går det inte att påvisa något signifikant samband i vår studie. Detta kan bero på att det undersökta intervallet (0-6 anställda) är för litet för att faktorn "anställda" ska ha en direkt påverkan på efterfrågan av revision. Däremot har vi i ett korrelationstest bekräftat att det finns en relativt stark korrelation mellan antalet anställda samt omsättning. Det innebär att tendensen är sådan att omsättningen ökar då antalet anställda ökar. Då vi har påvisat ett signifikant samband mellan omsättning och val av revision så kan antalet anställda vara en faktor som indirekt påverkar valet genom dess påverkan på omsättningen. När omsättningen ökar så är det troligt att antalet anställda också ökar eller vice versa.

Vår sammanfattande analys om antalet anställda som påverkansfaktor på valet av revision är att den inte har en direkt påverkan. Däremot påverkar den sannolikt valet indirekt genom sin koppling till omsättningen.

4.5 Likviditet

Hypotesen som testades utifrån likviditeten var följande:

Hypotes 4: *Ett bolags likviditet har inget samband med bolagets val av revision.*

Utfall: Hypotesen accepteras.

Resultatet av t-testet påvisar ingen signifikant skillnad mellan valet av revision och likviditet. Då det är en totalundersökning kan vi konstatera att skillnaden mellan de båda grupperna uppgår till ca 30 procentenheter, där den högre genomsnittliga likviditeten återfinns hos de bolag som valt att inte ha revision. Dock kan denna skillnad enbart relateras till den studerade populationen och några generella slutsatser är inte möjliga att dra utifrån detta. Signifikansvärdet uppgår till 0,563 vilket innebär att testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan grupperna, accepteras. Då nollhypotesen sammanfaller med vår uppställda hypotes så innebär det att även vår hypotes accepteras. Standardavvikelsen i den studerade datamängden är mycket hög vilket tyder på en stor spridning i datamaterialet.

Det i t-testet uppvisade medelvärdet är mycket högt och är ej lämpligt för att visa på de faktiska förhållandena i de undersökta bolagen. De höga värdena orsakas av att ett mindre antal bolag har en mycket hög likviditet vilka kan betraktas som extremvärden. T-testet påverkas ej av dessa extremvärden. Medianvärdet, som ger en mer rättvisande bild, uppgår till 172,68 % för de bolag som valt revision medan motsvarande siffra för den grupp som ej valt revision uppgår till 158,82 %. Dock är denna skillnad, som tidigare nämnts, ej signifikant och några generella slutsatser kan ej dras.

Tabell 9: Resultat av t-test för likviditet

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (%)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	709,508	3276,8785
NEJ	34 504	0	738,982	4434,1375

Signifikansvärde: 0,563

I likhet med tidigare studier kan vi konstatera att det inte finns något signifikant samband mellan likviditeten och ett bolags val av revision. Vår teoretiska utgångspunkt var att likviditeten påverkar kreditgivningen och att likviditeten av den anledningen skulle kunna kopplas till huruvida man väljer att ha revisor eller ej. Vår teoridel gör gällande att likviditeten sannolikt påverkar kreditgivningen men inte i den grad att det spelar en avgörande roll för valet av revision.

Vi har inte hittat stöd i några teorier för att likviditeten skulle kunna vara relevant för något annat än kreditbedömning i detta sammanhang. Som tidigare nämnts är likviditeten högre i vår studerade population men slumpens inverkan kan enligt testresultatet inte uteslutas och därför saknas relevans i detta. Vi finner heller ingen korrelation mellan likviditeten och de övriga undersökta faktorerna.

Vår sammanfattande analys av likviditeten som påverkansfaktor på efterfrågan av revision är att den saknar en relevant koppling till revisionen. Likviditeten, oavsett om den är låg eller hög, föranleder inget behov av att få räkenskaperna reviderade och därför kan heller inget signifikant samband påvisas.

4.6 Kapitalstruktur

Hypotesen som testades utifrån kapitalstruktur var följande:

Hypotes 5: *Det finns inget samband mellan skuldsättningsgrad och bolags val av revision.*

Utfall: Hypotesen förkastas

T-testets resultat visar på en signifikant skillnad i skuldsättningsgraden hos mikroföretagen som valt revision, som tabell 10 visar. De mikroföretag som har revision påvisar en högre skuldsättningsgrad än de bolag som avstått från revision. Då signifikansvärdet är 0 förkastas nollhypotesen som är densamma som vår formulerade hypotes, att det inte skulle finnas något samband mellan skuldsättningsgrad och revision. Resultatet vi finner är att det finns ett samband mellan att mikroföretag har valt revision och hur hög skuldsättningsgrad de har.

Utfallet visar att medelvärdet på skuldsättningsgraden för bolag med revisor är 5,21 ggr till skillnad från de utan revisor där skuldsättningsgraden enbart är 2,38 ggr (se tabell 10). Medelvärdet på skuldsättningsgraden är ungefär dubbelt så stort mellan bolag som väljer revision respektive inte väljer revision. Standardavvikelsen visar att det är en stor spridning inom grupperna. I populationen finns det bolag med extremvärden, några få bolag hade extremt hög skuldsättningsgrad och några få hade väldigt låg, både hos bolag med och utan revision.

Utifrån medianvärdena får vi en bekräftelse på att extremvärden inte har haft en väsentlig påverkan på resultatet. En skillnad i skuldsättningsgrad mellan bolag som har revision och inte har revision kvarstår fortfarande. De bolag som valt att anlita revisor har ett medianvärde på 1,03 ggr och de som avstår har en median på 0,78 ggr. Medianvärdet visar att bolag med revisor i större utsträckning har en högre skuldsättningsgrad även när man räknar bort extremvärdena.

Tabell 10: Resultat av t-test för skuldsättningsgrad

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (ggr)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	5,21	31,865
NEJ	34 504	0	2,38	13,089

Signifikansvärde: 0,000

Vårt resultat överrensstämmer inte med vad den tidigare forskningen har kommit fram till. Varken Svanström (2008), Martell och Lydén (2007) eller Karlsson, Kraft och Listerud (2007) fann ett samband mellan en högre skuldsättningsgrad eller låg soliditet och valet av revision. Att vi skapat vår hypotes utifrån dem är på grund av att deras studier utgått ifrån svenska bolags förutsättningar. Under dessa förutsättningar fann dessa tre studier inte något samband mellan en större vilja att välja revision och skuldsättningsgradens eller soliditetens storlek. Seow (2001) finner inte heller något signifikant samband mellan bolagens kapitalstruktur och val av revision, med skuldsättningsgrad som mått.

Det samband vi finner stämmer bättre överens med den internationella forskningen som är gjord. Taurangana och Clarke (2000) finner ett samband mellan en högre skuldsättning och val av revision. Att de svenska studierna som är gjorda inte finner detta samband kan till stor del förklaras med att de är gjorda innan lagen förändrades i Sverige. Deras resultat är

beskrivande för hur bolag trodde att de skulle göra om revisionsplikten avskaffades. (Svanström 2008) I sin avhandling kom han fram till att ett bolags kapitalstruktur, mätt i soliditet, inte skulle påverka deras val av revision. En högre skuldsättningsgrad skulle inte öka sannolikheten för att bolag anlitar en revisor.

Vi kan spekulera i varför företag med en högre skuldsättningsgrad väljer revisor i större utsträckning. Möjligen är det som en del av den tidigare forskningen visar. Genom att låta räkenskaperna revideras av en revisor kan räntekostnader minska då kreditgivarna ser reviderade räkenskaper som en garanti för att bolaget sköts bra. Resultatet vi fått kan också bekräfta bilden som *Utredning om revisorer och revision* (2008) förutsåg. Vissa bolag kan uppleva att reviderade räkenskaper är ett krav från banker och kreditinstitut för att kunna bli beviljade kredit. Dessa bolag väljer att använda sig av revision för det ändamålet. Samtidigt kan vi inte med vår studie bekräfta den bilden då vi inte vet de bakomliggande orsakerna. Vår studie kan bara se att det existerar ett samband mellan val av revision och skuldsättningsgraden. Vi kan däremot genom tidigare forskningen ge vissa förklaringar. En trolig orsak till att bolag med högre skuldsättningsgrad väljer revision är det som Thorell och Norberg (2005) argumenterade för i sin undersökning. När nyttan av revision översteg kostnaden skulle bolagen även efter ett avskaffande av revisionen behålla den. (Thorell & Norberg 2005) Det är troligt att bolagen med en högre skuldsättningsgrad kan se att nyttan med revisionen överstiger kostnaden, både i ökad möjlighet att få krediter men även möjligheten att till att få bättre kreditvillkor.

Slutligen går det att konstatera att mikroföretag med en högre skuldsättningsgrad i större utsträckning väljer att ha revision. Därför går det att säga att ett mikroföretags kapitalstruktur har ett samband med om de väljer att ha revision eller inte.

4.7 Styrelseledamöter

Hypotesen som testades utifrån antalet styrelseledamöter var följande:

Hypotes 6: *Det finns ett samband med antalet styrelseledamöter i bolaget och dess val av revision.*

Utfall: Hypotesen accepteras.

Resultatet av t-testet påvisar en signifikant skillnad mellan val av revision och antalet styrelseledamöter. Det genomsnittliga antalet styrelseledamöter uppgår hos bolagen som valt att ha revisor till 1,68 st. Motsvarande siffra hos de bolag som valt att inte ha revisor är 1,28 st. Bolagen som valt att ha revisor har i snitt 0,4 st. fler styrelseledamöter. Testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan de båda grupperna, kan därför förkastas. Därmed accepteras vår hypotes då denna inte sammanfaller med nollhypotesen. Standardavvikelsen är förhållandevis låg och uppgår till ca 1,1 st. hos de bolag som valt att ha revisor, motsvarande siffra hos de bolag som valt att inte ha revisor är 0,7 st.

Tabell 11: Resultat av t-test för antal styrelseledamöter

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (st.)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	1,68	1,107
NEJ	34 459	45	1,28	0,701

Signifikansvärde: 0,000

Medianvärdet är 1 hos bägge grupperna. I tabell 12 framgår dock att de som valt att ha revision förekommer i större utsträckning, relativt sett, i kategorierna 2, 3 samt 4 eller fler styrelseledamöter.

Tabell 12: Frekvenstabell för antal styrelseledamöter

Revisor	1	2	3	4-	Total
JA	63,1 %	17,1 %	12,7 %	7,1 %	100,0%
NEJ	81,2 %	12,1 %	4,5 %	2,2 %	100,0%
JA och NEJ	77,6 %	13,0 %	6,1 %	3,3 %	100,0 %

Det vanligast förekommande antalet styrelseledamöter inom mikroföretag är endast en styrelseledamot. Det visar bl.a. på att de flesta mikroföretag som inte omfattas av revisionsplikt drivs av endast en person. Därmed bör vårt antagande om att de flesta bolagen i vår undersökning är enmansbolag bekräftas .

Det är inte ett orimligt antagande att fler styrelseledamöter även betyder att det finns fler intressenter. Medianvärdena visar att mikroföretag både med och utan revision bara har en styrelseledamot. Det visar på att de flesta bolag är enmansbolag eller åtminstone ägarledda bolag. Tabell 12 visar att fler styrelseledamöter gör det troligare att mikroföretag efterfrågar revision och det betyder att vi accepterar vår formulerade hypotes.

Om man istället ser hur det fördelar sig mellan bolag som väljer att ha och att inte ha revisor ser vi att det är vanligare att bolag med fler än en styrelseledamot väljer revision. Ca 37 % av de bolag med mer än en styrelseledamot anlitar revisor, till skillnad från bolagen med en styrelseledamot där det bara är ca 19 % som anlitar revisor.

I Carcello et al (2002) studie fann de att bolag med fler styrelseledamöter hade ett högre arvode till sin revisionsbyrå. Vi finner ett samband där mikroföretag med flera styrelseledamöter i större utsträckning anlitar revisor. Det förefaller sig som att dessa två samband kan vara sammanhängande, att de inte bara betalar mer utan även har ett större behov av att kvalitetssäkra sin årsredovisning genom revision.

Vårt resultat bekräftar det resultat som Carlsson och Pellkvist (2011) fann i sin studie. Vi finner att det är större sannolikhet att ett bolag med fler än en styrelseledamot anlitar revisor. Precis som för Carlsson och Pellkvist är det svårt att se om det beror på en större ägarspridning och/eller om det finns en informationsasymmetri mellan ägare och ledning. Att de bolagen med fler styrelseledamöter i större utsträckning har revision skulle kunna tyda på att dessa bolag har ett större behov att kvalitetssäkra sina årsredovisningar till följd av att det skulle finnas fler intressenter.

4.8 Aktiekapital

Hypotesen som testades utifrån aktiekapital var följande:

Hypotes 7: *Det finns ett samband med aktiekapitalets storlek och bolagets val av revision.*

Utfall: Hypotesen accepteras.

Resultatet av t-testet visar att det finns ett signifikant samband mellan val av revision och aktiekapitalets storlek. Det genomsnittliga aktiekapitalet uppgår till ca 57 100 kronor hos företag som valt att ha revisor, motsvarande siffra hos de som har valt att inte ha revisor är ca 52 300 kronor. Standardavvikelsen uppgår till 28 486 respektive 15 349 kronor vilket tyder på en förhållandevis liten spridning i datamaterialet. Det uppmätta signifikansvärdet är noll vilket innebär att vi kan förkasta testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan de båda grupperna. Därmed accepteras också vår uppställda hypotes. Aktiekapital är i genomsnitt 4 800 kr högre hos de företag som har valt att ha revisor.

Tabell 13: Resultat av t-test för aktiekapital

Revisor	Antal i gruppen	Bortfall	Medelvärde (tkr)	Standardavvikelse
JA	8 595	0	57,09	28,486
NEJ	34 501	3	52,27	15,349

Signifikansvärde: 0,000

Medianvärdet är däremot 50 000 kronor i bägge grupperna. Dock har 11,3 % av de som valt att ha revision ett aktiekapital större än 50 000 kr till skillnad från de som valt att inte ha revision där motsvarande siffra är 4,5 %, som det går att se i tabell 14. Det visar på att det är större sannolikhet att bolag med högre aktiekapital i större utsträckning använder sig av revision. Att de flesta bolag bara har det minsta lagstadgade kravet på aktiekapital kan antagligen förklaras med att de är enmans- eller fåmansbolag.

Tabell 14: Frekvenstabell för aktiekapital

Revisor	-50 (tkr)	51-100 (tkr)	101-150 (tkr)	151-200 (tkr)	201- (tkr)	TOTAL
JA	88,7 %	9,4 %	0,7 %	0,5 %	0,7 %	100 %
NEJ	95,5 %	3,9 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	100 %
JA och NEJ	94,1 %	4,9 %	0,4 %	0,2 %	0,4 %	100 %

I likhet med Carlsson och Pellkvists (2011) studie finner vi att efterfrågan på revision ökar i takt med att aktiekapitalet ökar. När de undersökte aktiekapitalet använde de den faktorn som ett mått på bolagets storlek och gjorde kopplingen till att ett större bolag hade fler intressenter. Det skulle ge en fingervisning om att storleken på aktiekapitalet skapar ett större behov av att minska informationsasymmetri mellan ägarna och bolagsledningen. Om man ser på frågan genom ett intressentperspektiv skulle det betyda att revisionen skulle kunna vara ett hjälpmedel för att minska informationsasymmetrin mellan dessa. En större spridning kan generera ett större informationsglapp mellan de olika ägarna; de som är aktiva inom bolaget och de som är passiva ägare. Resonemanget kan styrkas av att det finns en korrelation mellan

aktiekapital och antal anställda (se tabell 2). Korrelationen visar på ett svagt samband men ger dock indikationer på att antalet anställda och storleken på aktiekapitalet har ett samband. Det skulle tyda på att ett större aktiekapital oftast innebär att ett större antal personer är verksamma i bolaget. Skulle sambandet varit starkt skulle vi kunna dra slutsatser om att bolaget var inne i en expansiv fas och kanske var på väg att bli revisionspliktigt. Dock är korrelationen låg mellan aktiekapital och de övriga storleksindikatorerna och därför kan vi inte dra sådana slutsatser.

En anmärkningsvärd, dock inte överraskande, upptäckt vi gör i studiens resultat är att över 90 % av alla bolag som är med i studien enbart har de 50 000 kronor som krävs enligt ABL. Det kan tyda på att aktiekapital som faktor i påverkan på hur bolaget väljer revision är irrelevant, då studien visar att det är ytterst få bolag som väljer ett högre aktiekapital än det lagstadgade kravet. Även om det finns ett samband mellan de bolag som har ett högre aktiekapital och väljer revision ser vi faktorn som mindre betydelsefull.

4.9 Bransch

Hypotesen som testades utifrån bransch var följande:

Hypotes 8: *Det finns inget samband mellan branschtillhörighet och efterfrågan av revision.*

Utfall: Hypotesen förkastas.

Resultatet av chi-två-testet påvisar ett signifikant samband mellan val av revision och branschtillhörighet, det uppmätta signifikansvärdet är 0. Därmed förkastas testets nollhypotes, att det inte finns någon skillnad mellan grupperna. Även vår uppställda hypotes förkastas då den sammanfaller med testets nollhypotes. Testet baseras på ett chi-två-test (se kap. 2.8.2 *Chi-två-test*) vilket är användbart då de undersökta variablerna är av karaktären nominaldata. (Bryman 2011) I tabell 17 redovisas samtliga branscher uppställda enligt SNI 2007 (Bolagsverket 2007). Branscherna specificeras radvis och avdelas med kolumner där den absoluta samt relativa frekvensen av antalet företag *med* respektive *utan* revisor specificeras. I kolumnen till höger sammanställs och presenteras den absoluta samt relativa andelen av det totala antalet bolag i respektive bransch. I tabell 15 och 16 presenteras de branscher där bolagen *med* revisor avviker mer än 1,5 % från sammanställningskolumnens procenttal

Tabell 15: Bransch där andelen med revision är större än förväntat

Bransch	Förväntad andel	Faktisk andel
Fastighetsverksamhet	3,6 %	6,0 %
Vård/omsorg	4,3 %	6,9 %
Annan serviceverksamhet	2,8 %	8,3 %
Kultur/nöje/fritid	2,8 %	5,8 %

Tabell 16: Bransch där andelen med revision är mindre än förväntat

Bransch	Förväntad andel	Faktisk andel
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	14,3 %	12,2 %
Hotell/restaurangverksamhet	4,2 %	2,7 %
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	4,5 %	1,8 %
Informations- och kommunikationsverksamhet	9,2 %	7,0 %

I de studier där sambandet mellan efterfrågan av revision och branschtillhörighet tidigare har undersökts (Senkow et al 2001; Svanström 2008; Carlsson & Pellkvist 2011) har inget signifikant samband påvisats. Däremot har Chow (1982) konstaterat att ett indirekt samband kan finnas då komplexiteten i branschen skulle kunna påverka revisionsarvodena i branschen överlag. Enligt Collis (2010) teori om marginalnyttan av revisionen i förhållande till dess

marginalkostnad så skulle en komplex bransch med högre revisionsarvoden kunna föranleda bolag att välja bort revisionen om inte marginalnyttan stod i proportion mot dess kostnad. Om det är en bidragande orsak till testresultaten i denna studie går inte att utröna utifrån vår data.

I tabell 13 framgår att företag med revision avviker 1,5 % eller mer från det förväntade värdet i åtta av de undersökta branscherna. Inom branscherna “fastighetsverksamhet”, “vård/omsorg”, “annan serviceverksamhet” samt “kultur/nöje/fritid” så förekommer en större andel bolag med revision än vad som var förväntat. Inom branscherna “handel: reparation av motorfordon och motorcyklar”, “hotell/restaurangverksamhet”, “uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster” samt “informations- och kommunikationsverksamhet” är förhållandet det motsatta. Där är istället andelen bolag med revision lägre än förväntat.

Tendensen är sådan att de branscher som i *lägre* utsträckning än förväntat har valt revision kan vara sådana som i högre utsträckning är inblandade i ekonomisk brottslighet. Samtliga fyra branscher omnämns av BRÅ (2013) samt Ekobrottsmyndigheten (2007) som särskilt brottsutsatta. För att kunna dra mer avancerade och tillförlitliga slutsatser kring detta krävs dock mer djupgående studier.

En annan förklaring till den uppmätta skillnaden kan vara att lönsamheten i branscher kan vara olika. Enligt Collis (2010) så kan en del av efterfrågan på revision förklaras med marginalkostnaden för revisionen i förhållande till dess marginalnytta. I en bransch med högre lönsamhet blir marginalkostnaden lägre och därmed skulle välvilligheten till revision kunna öka, omvänt skulle den minska för branscher med lägre lönsamhet.

Tabell 17: Chi-två-test för branschtillhörighet

Bransch	Revisor JA	Revisor NEJ	Total
Jordbruk, skogsbruk & fiske	65	446	511
	0,9 %	1,5 %	1,4 %
Utvinning av mineral	6	16	22
	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Tillverkning	269	1098	1367
	3,8 %	3,7 %	3,7 %
Försörjning av el, gas, värme & kyla	12	81	93
	0,2 %	0,3 %	0,3 %
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering & sanering	8	42	50
	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Byggverksamhet	858	4082	4940
	12,2 %	13,6 %	13,4 %
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	860	4437	5297
	12,2 %	14,8 %	14,3 %
Transport & magasinering	12	969	1090
	1,7 %	3,2 %	2,9 %
Hotell- & restaurangverksamhet	189	1369	1558
	2,7 %	4,6 %	4,2 %
Informations- och kommunikationsverksamhet	497	2919	3416
	7,0 %	9,8 %	9,2 %
Finans- och försäkringsverksamhet	287	1175	1462
	4,1 %	3,9 %	4,0 %
Fastighetsverksamhet	426	919	1345
	6,0 %	3,1 %	3,6 %
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	1764	7842	9606
	25 %	26,2 %	26,0 %
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster & andra stödtjänster	130	1534	1664
	1,8 %	5,1 %	4,5 %
Offentlig förvaltning & försvar; obligatorisk socialförsäkring	0	1	1
	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Utbildning	84	776	860
	1,2 %	2,6 %	2,3 %
Vård & omsorg; sociala tjänster	488	1118	1606
	6,9 %	3,7 %	4,3 %
Kultur, nöje & fritid	4142	614	1026
	5,8 %	2,1 %	2,8 %
Annan serviceverksamhet	583	470	1053
	8,3 %	1,6 %	2,8 %
Totalt:	7059	29908	36967

Signifikansvärde: 0,000

5 Slutsats

I det här kapitlet redogör vi för vad vi har kommit fram till i studien med tillägg av några egna reflektioner om vad som kan ha haft betydelse för resultaten.

5.1 Finns det ett samband mellan mikroföretags val av revision och deras storlek?

Vi har valt att använda faktorerna omsättning, balansomslutning samt antalet anställda som indikatorer på bolagsstorlek. Dessa faktorer är de som har starkast korrelation med varandra och vi anser att dessa kan definiera ett bolag som större eller mindre. Att de faktorerna är en bra indikator på ett bolags storlek är inte så förvånande, då även gränsvärdena för revisionsplikten är baserade på dessa.

Utifrån denna definition av storlek så finner vi ett samband med valet av revision. Både faktorerna omsättning och balansomslutning har ett signifikant samband med valet av revision. Tidigare har forskningen visat på att omsättningen har varit den mest relevanta faktorn. Vi finner dock att balansomslutningen har en lika stor relevans i valet än vad som gjorts gällande i tidigare studier. Vi grundar det på att balansomslutningen både uppvisar ett signifikant samband med val av revision, både i hela den undersökta populationen men också på de företag som befinner sig under gränsvärdet för revisionsplikten (1,5 mkr). Detta till skillnad från omsättningen som istället ger ett omvänt signifikant samband hos de bolag som befinner sig under gränsvärdet för revisionsplikt (3 mkr) vilket dock förklaras av att icke revisionspliktiga fastighets- och förvaltningsbolag med nollomsättning snedvrider statistiken. Antalet anställda tenderar i vår population att vara större bland de som valt att ha revision men då skillnaden inte är signifikant kan vi inte generalisera detta resultat. Utifrån dessa slutsatser kan vi konstatera att bolagets storlek har betydelse för valet av revision, det eftersom två av de tre storlekkriterierna har ett signifikant samband med valet. Antalet anställda och omsättningens storlek har en stark korrelation med varandra som gör att antalet anställda har en indirekt påverkan.

5.2 Vilka faktorer har ett samband med mikroföretags efterfrågan av revision?

Vi har undersökt huruvida likviditet, skuldsättningsgrad, aktiekapitalets storlek, antalet styrelseledamöter samt branschtillhörighet kan sättas i samband med valet av revision. Vi finner ett signifikant samband mellan det valet och samtliga dessa faktorer förutom vad gäller med likviditet.

Likviditetsfaktorn har vi genom tidigare forskning antagit ha ett samband med valet av revision, detta visade sig inte stämma. Vår studie visar att likviditeten hos bolagen är irrelevant i förhållande till deras val av revision. Till skillnad från likviditeten finner vi att det existerar ett samband mellan skuldsättningsgrad (kapitalstruktur) och revision. Tidigare har inte det sambandet påvisats hos svenska bolag, sambandet har dock påvisats i andra länder. Som den här studien visar så skiljer sig inte svenska bolag ifrån bolag i andra länder i det här avseendet, där ett samband mellan kapitalstruktur och val av revision finns.

Vår bedömning av varför ett signifikant samband har kunnat påvisas mellan valet av revision och skuldsättningsgrad men inte utifrån likviditeten beror på de olika måttens lång- respektive kortsiktighet. Likviditeten utgör den kortsiktiga betalningsförmågan vilken kan fluktuera över tid utan att behöva föranleda revision för vare sig ägare eller andra intressenter. En hög

skuldsättningsgrad kan däremot indikera en mer bestående situation vilken kan ge upphov till behov av revision från bolagen då såväl ägare som andra intressenter efterfrågar det.

I studien har vi även funnit ett samband mellan mikroföretags val av revision och antalet styrelseledamöter. En förklaring till det tror vi kan vara att det existerar en större ägarspridning. Desto fler styrelseledamöter som ett mikroföretag har kan visa på att det finns fler ägarintressen och det skulle i så fall kunna öka behovet av en kontroll av bolaget räkenskaper. Behovet att kvalitetssäkra bolagets räkenskaper kan grundas i att alla ägare inte i samma utsträckning är verksamma i bolagets löpande verksamhet. Vi är dock medvetna om att validiteten för detta resonemang kan vara låg.

Vi finner ett samband mellan val av revision och storleken på aktiekapitalet. Vi ställer oss dock skeptiska till om det är en relevant faktor. Därför att det är så få av bolagen i undersökningen som har mer än 50 000 kronor i aktiekapital. Det tyder på att många av de nybildade aktiebolagen har bildats istället för enskilda firmor. Så trots att vi finner sambandet ser vi inte att faktorn är speciellt relevant i valet av revision.

Vi har utifrån ett chi-två-test konstaterat att det finns ett samband mellan ett bolags branschtillhörighet samt dess val av revision. Vad gäller de branscher som vi konstaterat väljer revision i mindre utsträckning än vad som förväntats utifrån testet så är de i stor utsträckning sådana branscher som i högre utsträckning är inblandade i ekonomisk brottslighet. Detta är dock bara en spekulation då det kan finnas andra samband som ligger utanför ramarna för denna studie.

5.3 Förslag till fortsatt forskning

Då studien är begränsad har inga djupgående analyser av var och en av de undersökta faktorerna kunnat utföras. Vi tror att det kan finnas ett intresse att detaljstudera vissa av de påvisade sambanden mellan val av revision och de valda faktorerna. Med detaljstudera avses kvalitativa studier i form av intervjuer där man tar reda på *varför* det förhåller sig som det gör och hur företagarna själva upplever revision. Den faktor som kan vara extra intressant att studera på det viset är branschtillhörighet.

Ett annat förslag till fortsatt forskning är att man med samma utgångspunkt som denna studie istället undersöker de bolag som startats innan revisionspliktens avskaffande. Utifrån en sådan studie kan man kartlägga vilka skillnader och likheter som finns med de bolag som vi har undersökt.

Den här studien har inte försökt förklara vilken nytta de minsta aktiebolagen kan få av revision. Det behövs ytterligare studier för att ta reda på om revision ger en faktiskt nytta för dessa bolag eller om det enbart är en kostnad för dem. Den skulle även kunna kompletteras med hur de minsta aktiebolagen själva upplever revision samt vilken nytta revisionsbyråerna anser att en revision tillför dessa bolag.

Källförteckning

Abdel-Khalik, A. R. (1993). Why Do Private Companies Demand Auditing? A Case for Organizational Loss of Control. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 8(1), pp. 31- 52.

Allwood, C. M. & Erikson M. G. (2010). *Grundläggande vetenskapsteori för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Lund: Studentlitteratur

Andréasson, L-Å. (2008). För många bolag undantas från revisionsplikt. *Dagens industri*, 27 augusti

<http://www.di.se/artiklar/2008/8/27/debatt-for-manga-bolag-undantas-fran-revisionsplikt/>

Bergdahl, M., Eriksson, T. & Ottosson, J. (2007). *Revisionspliktens avskaffande. Kandidatuppsats*. Högskolan i Halmstad, Högskolan i Halmstad/Sektionen för Ekonomi och Teknik (SET).

Björklund, M & Paulsson, U (2012). *Seminarieboken: att skriva, presentera och opponera*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Blackwell, D.W., Noland, T.R. & Winters, D.B. (1998). The value of auditor assurance: evidence from loan pricing. *Journal of Accounting Research*, 36(1): pp. 57-70.

Bolagsverket (2007) *SNI 2007 - Ny svensk näringsgrensindelning*.

http://www.scb.se/sv/_Dokumentation/Klassifikationer-och-standarder/SNI-2007-ny-svensk-naringsgrensindelning-/ [2013-12-17]

Bolagsverket (u.å.) *Statistik om företag och föreningar*

<http://www.bolagsverket.se/om/oss/etjanster/statistik/statistik-1.3538> [2014-01-06]

Bolagsverket (2012). *Svagt första halvår för nyföretagandet* (Pressmeddelande från

Bolagsverket 2012). <http://www.bolagsverket.se/om/oss/press/meddelanden/2012/svagt-1.6658> [2014-01-04]

Bolagsverket (2013a) *Ändra eller välja bort revisor – aktiebolag*.

<http://www.bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/driva/revisor> [2013-12-09]

Bolagsverket (2013b) *Lagerbolag*. <http://www.bolagsverket.se/mg/ombud/lagerbolag-1.4509> [2013-12-09]

Borg, E & Westerlund, J (2012). *Statistik för beteendevetare. Faktabok*. 3., [uppdaterade och omarb.] uppl. Malmö: Liber

Broberg, J. (2010). *Avskaffa revisionsplikten för småföretagens skull*. *ekuriren.se*, 28 januari

<http://ekuriren.se/ledareasikter/debatt/1.614839-avskaffa-revisionsplikten-for-smaforetagens-skull?m=print>

- Bryman, A (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder. 2.*, [rev.] uppl. Malmö: Liber
- Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Johanneshov: MTM
- BRÅ, (2013). *Bedrägerier och ekobrott*. <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/bedragerier-och-ekobrott.html> [2013-12-30]
- Carcello, J. V., Hermanson, D. R., Neal, T. L. and Riley, R. A. (2002), Board Characteristics and Audit Fees. *Contemporary Accounting Research*, 19(3). pp. 365–384
- Carey, P., Simnett, R., & Tanewski, G. (2000). Voluntary Demand for Internal and External Auditing by Family Businesses. *Auditing*, 19(1), p. 37.
- Carlsson, J., Pellkvist, T. (2011) *Nyregistrerade aktiebolags val efter revisionsplikens avskaffande*. Magisteruppsats, Sundsvall: Mittuniversitetet
- Carrington, T. (2010). *Revision*. Malmö: Liber AB
- Chow, C.W. (1982) The demand for external auditing; size, debt and ownership influences. *The Accounting Review*, 57(2), pp. 272- 291.
- Collis, J., Jarvis, R., Skerratt, L. (2004) The demand for the audit in small companies in the UK. *Accounting and Business research*, 34(2), pp. 87-100.
- Collis, J. (2010) Audit Exemption and the Demand for Voluntary Audit: A Comparative Study of the UK and Denmark. *International Journal of Auditing*, 14(2), pp. 211-231.
- Dahmström, K (2005). *Från datainsamling till rapport: att göra en statistisk undersökning*. 4., [utök. och aktualiserade] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Denscombe, M (2000). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur
- Denscombe, M (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Ekobrottsmyndigheten (2007). *Rapport om den ekonomiska brottsligheten 2007*. <http://www.ekobrottsmyndigheten.se/Documents/Rapporter/Ekor%C3%A5det/Rapport%20om%20den%20ekonomiska%20brottsligheten%202007.pdf> [2013-12-30]
- FAR (2006) *Revision - En praktisk beskrivning*. Stockholm: FAR Förlag http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/Dokument/R/Revision_en_praktisk_beskrivning/?query=rs+200 [2013-12-28]
- Grönlund, A, Tagesson, T. & Öhman, P. (2010). *Principbaserad redovisning*. 4., [uppdaterade och bearb.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Halling, P. (2005). Revision i små företag: Debatten går het i nordn. *Balans*, (3)

- Halvorsen, Knut (1992). *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur
- Holmström, A. Westin, P. (2012). *Avskaffandet av revisionsplikten: En studie om faktorer som påverkar valet att behålla respektive avstå från revision*. Magisteruppsats. Umeå universitet.
- Jensen, M. C, Meckling W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency cost and ownership structure. *Journal of Financial Economics* 3 (1976) 305-360.
- Justitiedepartementet (2009). *En frivillig revision*. (Regeringens proposition 2009:10/204). Stockholm: Regeringskansliet
- Karlsson, L., Kraft, L. & Listerud, A. (2007). *Om revisionsplikt och ekonomisk brottslighet*. Kandidatuppsats. Högskolan Kristianstad.
- Martnell, H. & Lydén, A. (2007). *Revisionsplikten utifrån ett kreditgivarperspektiv: Revisionspliktens betydelse vid bankernas kreditbedömning, en jämförelse mellan Danmark och Sverige*. Magisteruppsats. Uppsala universitet. Uppsala: Universitetsbiblioteket.
- Nordkvist, L. (2013). *Aktiekapitalet - reellt borgenärsskydd eller ett koncept att släppa taget om?* Kandidatuppsats. Lunds Universitet.
- Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen: kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. 3. uppl. Stockholm: Liber
- Retriever Business. (u.å.) *Retriever Businessmanual*. http://ret-web05.int.retriever.no.ezproxy.ub.gu.se/static/pdf/businessinfo/businessinfo_manual.pdf [2013-12-27]
- RS Revisionsstandard i Sverige*. (2002). Stockholm: FAR förlag
- Runesson, E. (2013). *Kompendiematerial - Företagsanalys - Delkurs i Externredovisning Lektionsunderlag*. Göteborg: Handelshögskolan. [Opublicerat manuskript]
- Senkow, D.W., Rennie, M.D., Rennie, R.D., Wong, J.W. (2001) The audit retention decision in the face of deregulation: Evidence from large Canadian corporations. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 20(2), ss. 101-113.
- Seow, J.-L. (2001). The Demand for the UK Small Company Audit- An Agency Perspective. *International Small Business Journal*, 19(2), p. 61.
- Svanström, T. (2008). *Revision och rådgivning: efterfrågan, kvalitet och oberoende*. Diss. Umeå Universitet, Umeå. Univ.
Tillgänglig på Internet: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-1664>
- Svenskt Näringsliv (u.å.) *Om oss*. http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/ [2014-01-02]
- Tabone, N., Baldacchino, P. (2003) The statutory audit of owner-managed companies in Malta. *Managerial Auditing Journal*, 18(5), pp.387 - 398

Tauringana, V., Clarke, S. (2000) The demand for external auditing: managerial share, ownership, size, gearing and liquidity influences. *Managerial Auditing Journal*, 15(4), pp 160-168.

Thorell, P. & Norberg, C. (2005). *Revisionsplikten i små aktiebolag*. Utredning på uppdrag av Svenskt Näringsliv. Mars 2005.

UC - Upplysningscentralen (u.å.). *Om UC*. <https://www.uc.se/om-uc/om-uc.html>
[2014-01-02]

UC - Upplysningscentralen (2009). *Lägre aktiekapital gav dubbelt så många nystartade företag* <http://www.uc.se/om-uc/nyheter/aktuella-nyheter/6-13-2011-lagre-aktiekapital-gav-dubbelt-sa-manga-nystartade-foretag.html> [2014-01-06]

UC - Upplysningscentralen (2013). *Nästan hälften av aktiebolagen avstår från revisor och lägre kreditvärdighet bland de nystartade*.
<https://www.uc.se/Foretag/tjanster/tjanst/kreditguiden/nyhetsbrev/nastan-halften-av-aktiebolagen-avstar-fran-revisor-och-lagre-kreditvardighet-bland-de-nystartade.html>
[2013-11-27]

Utredningen om ett enklare aktiebolag (2008). *Aktiekapital i privata aktiebolag: delbetänkande*. (SOU 2008:49) Stockholm: Justitiedepartementet [*Elektronisk resurs*]
Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/50/14/1172f4c6.pdf>

Utredning om revisorer och revision (2008). *Avskaffande av revisionsplikten för små företag*. (SOU 2008:32). Stockholm: Justitiedepartementet. [*Elektronisk resurs*]
Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>

Bilaga 1

Balansomslutning enbart bolag under 1500 tkr

Group Statistics

	Revisor 1=JA 2=NEJ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Totala tillgångar (tkr)	JA	7064	480,02	425,026	5,057
	NEJ	32068	408,16	356,681	1,992

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Totala tillgångar (tkr)	Equal variances assumed	725,579	,000	14,779	39130	,000	71,862	4,862	62,332	81,393
	Equal variances not assumed			13,222	9374,722	,000	71,862	5,435	61,208	82,516

Bilaga 1

Omsättning enbart bolag under 3000 tkr

Group Statistics

	Revisor 1=JA 2=NEJ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Omsättning (tkr)	JA	7602	543,44	786,865	9,025
	NEJ	33010	654,01	724,609	3,988

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Omsättning (tkr)	Equal variances assumed	75,166	,000	11,798	40610	,000	-110,569	9,371	128,937	92,200
	Equal variances not assumed			11,206	10765,211	,000	-110,569	9,867	129,909	91,228